

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2019)0176

Piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi loomine integreeritud piirihalduse fondi osana *I**

Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (COM(2018)0473 – C8-0272/2018 – 2018/0249(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0473),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ning artikli 77 lõiget 2 ja artikli 79 lõike 2 punkti d, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0272/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. oktoobri 2018. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning väliskomisjoni ja eelarvekomisjoni arvamusi (A8-0089/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 13. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahastamisvahend

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõiget 2 ja artikli 79 lõike 2 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

ning arvestades järgmist:

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht.

- (1) Euroopa Liidu suurenevate rände probleemide ja julgeolekuprobleemide taustal on äärmiselt tähtis säilitada sobiv tasakaal ühelt poolt isikute vaba liikumise ja teiselt poolt julgeoleku tagamise vahel. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 67 lõike 3 kohane eesmärk tagada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kõrge turvalisuse tase tuleks muu hulgas saavutada ühiste meetmetega isikute üle sisepiiride liikumise ja välispiiridel tehtava piirikontrolli vallas ning ühise viisapoliitika abil, *säilitades sobiva tasakaalu ühelt poolt isikute vaba liikumise ja teiselt poolt julgeoleku tagamise vahel.* [ME 1]
- (2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 80 tuleks asjaomase poliitika kavandamisel ja elluviimisel juhendada solidaarsuse ning vastutuse põhimõttest, sealhulgas põhimõttest, mille kohaselt jagatakse finantskoormus liikmesriikide vahel õiglaselt.

(3) 25. septembril 2017 allakirjutatud Rooma deklaratsioonis kinnitasid 27 liikmesriigi juhid oma pühendumust ~~ohutule~~ **ohutu** ja ~~turvalisele Euroopale~~ **turvalise Euroopa tagamisele** ning kindlat soovi ehitada üles liit, kus kõik kodanikud tunnevad ennast turvaliselt ning saavad vabalt liikuda, kus välispiirid on kaitstud ning kus viiakse ellu tõhusat, vastutustundlikku ja jätkusuutlikku rändepoliitikat, austades rahvusvahelisi norme, Euroopa, mis on kindlalt otsustanud võidelda terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu. [ME 2]

(3a) *Kõnealuselt rahastamisvahendist rahastatavaid meetmeid tuleks rakendada täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta, liidu andmekaitseõiguse, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, kolmandate riikide kodanike õiglase kohtlemise põhimõtte, varjupaigaõiguse ja rahvusvahelise kaitse õiguse, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte ning liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest, mille nad on allkirjastanud, nagu 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioon, mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga. Erilist tähelepanu tuleks samuti pöörata haavatavate isikute, eelkõige laste ja saatjata alaealiste tuvastamisele, neile kohese abi andmisele ning nende kaitseteenistustele üleandmisele. [ME 3]*

- (4) Liidu poliitika eesmärk välispiiri haldamise valdkonnas on arendada ja rakendada Euroopa integreeritud piirihaldust **piirihalduse kontseptsiooni** riigi ja liidu tasandil, mis on vajalik eeltingimus **et lihtsustada seaduslikku piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning toetada ühist viisapoliitikat, mis peaks tõhustama** isikute vabaks liikumiseks **vaba liikumist** liidus ning on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala oluline komponent. [ME 4]
- (5) Euroopa integreeritud piirihaldus, nagu seda rakendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1624⁴ loodud Euroopa piiri- ja rannikuvalve, mille koosseisu kuuluvad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, sealhulgas rannikuvalveüksused niivõrd, kui võrdnad täidavad piirikontrolli ülesandeid, on vajalik **peaks aitama piirikontrolli ühtlustada, parandades niimoodi rände haldamist, sealhulgas hõlbustades nende isikute juurdepääsu rahvusvahelisele kaitsele, kes seda vajavad, ning tagades suurema rände haldamise ja julgeoleku parandamiseks, edendades piiriülese kuritegevuse ja terrorismivastast võitlust.** [ME 5]

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

- (6) Seadusliku reisimise hõlbustamist ning rände ja julgeolekuriskide ennetamist käsitati komisjoni teatises „Euroopa rände tegevuskava“⁵ ühe peamise eesmärgina liidu püüetes nende valdkondade probleemidega toime tulla. [ME 6]
- (7) 15. detsembril 2016 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu⁶ kutsus üles jätkama tulemuste saavutamist infosüsteemide ja andmebaaside koostalitlusvõime osas. 23. juunil 2017 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu⁷ toonitas vajadust parandada andmebaaside koostalitlusvõimet ning komisjon võttis 12. detsembril 2017 vastu ettepaneku määruse kohta, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik⁸. [ME 7]
- (8) ***Püüdes säilitada*** Schengeni ala terviklikkuse säilitamiseks ja selle toimimise tugevdamiseks ***terviklikkust ja tugevdada liidu välispiiride julgeolekut***, on liikmesriigid alates 6. aprillist 2017 ***lisaks juba praegu Schengeni alale sisenevate kolmandate riikide kodanike suhtes läbiviidavatele süstemaatilistele kontrollidele*** kohustatud süstemaatiliselt kontrollima asjaomaseid andmebaase ELi välispiiri ületavate ELi kodanike kohta. Lisaks sellele on komisjon esitanud liikmesriikidele soovitusi korraldada rohkem politseikontrolle ja teha piiriülest koostööd ***Siiski on osutunud vajalikuks kasutada mitmes välispiiril paiknevas piiripunktis süstemaatiliste kontrollide asemel sihtotstarbelisi kontrole süstemaatiliste kontrollide ebaproportsionaalse mõju tõttu piiriülesele liiklusvoole***⁹. [ME 8]

⁵ COM(2015)0240 final, 13. mai 2015.

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/12/15/euco-conclusions-final/>.

⁷ Euroopa Ülemkogu järeldused, 22.–23. juuni 2017.

⁸ COM(2017)0794 final.

⁹ ***Komisjoni 29. aprilli 2017. aasta avaldus inimvoogude haldamise kohta piiridel Sloveenia ja Horvaatiaga.***

- (8a) *Komisjon on samuti esitanud liikmesriikidele soovitus (EL) 2017/1804¹⁰ korraldada paremini politseikontrolle ja piiriülest koostööd, et vähendada vaba liikumise mõju ja vähendada ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule. Hoolimata mitmesugustest kehtestatud meetmetest, tehakse mitmes liikmesriigis jätkuvalt ebaseaduslikku piirikontrolli sisepiiridel, mis kahjustab Schengeni ala aluspõhimõtet. [ME 9]*
- (9) Liidu eelarvest antav finantstoetus on Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamiseks hädavajalik, toetamaks liikmesriike välispiiride ületamise tõhusal haldamisel ning neil piiridel esinevate rändeprobleemide ja võimalike tulevaste probleemidega ohtudega toimetulemisel, aidates seejuures kaasa võitlusele piiriülese mõõtmega raske kuritegevusega ning järgides täielikult põhiõigusi. [ME 10]

¹⁰ *Komisjoni 3. oktoobri 2017. aasta soovitus (EL) 2017/1840 Schengeni piirieskirjade nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad piirikontrolli ajutist taaskehtestamist Schengeni ala sisepiiridel (ELT 259, 7.10.2017, lk 25).*

- (10) Selleks et edendada Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamist – Euroopa integreeritud piirihalduse osad on loetletud määruse (EL) 2016/1624 artiklis 4: piirikontroll, otsingu- ja päästetööd patrull- ja vaatlustegevuse käigus, riskianalüüs, liikmesriikidevaheline koostöö (mida toetab ja koordineerib Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet), asutustevaheline koostöö (sealhulgas korrapärase teabevahetus), koostöö kolmandate riikidega, tehnilised ja operatiivmeetmed Schengeni alal, mis on seotud piirikontrolliga ja mille eesmärk on tulla paremini toime ebaseadusliku sisserändega ja võidelda paremini piiriülese kuritegevusega, tiptasemel tehnoloogia kasutamine, kvaliteedikontroll ja solidaarsusmehhanismid – ja tagada, et sellest saaks igapäevase operatiivtegevuse osa, tuleks liikmesriikidele võimaldada liidu antavat piisavat **piisavat liidu** rahalist toetust. [ME 11]
- (11) Kuna liikmesriikide tolliasutused on võtnud üha suurema vastutuse, mis sageli hõlmab ka julgeolekuvaldkonda ja millest tulenevaid ülesandeid täidetakse välispiiril, **tuleb on oluline edendada asutustevahelist koostööd, sealhulgas teabe jagamist olemasolevate teabevahetusvahendite abil Euroopa integreeritud piirihalduse osana, nagu on osutatud määruse (EL) 2016/1624 a artikli 4 punktis e.** Välispiiril tehtava piiri- ja tollikontrolli **ühatsuse vastastikuse täiendavuse** tagamiseks **tuleb** võimaldada liikmesriikidele piisavat liidu rahalist toetust. Sellega ei tugevdata ainult tollikontrolli, **et võidelda kõigi ebaseadusliku kaubanduse vormide, eelkõige piirikaubanduse ja terrorismi vastu,** vaid soodustatakse ka õiguspärasest kaubandusest, **aidates ja reisimist ning aidatakse** tagada turvalise **turvaline** ja tõhusa tolliliidu **tõhus tolliliit**. [ME 12]

- (12) Seetõttu on vajalik tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 515/2014¹¹ loodud Sisejulgeolekufondi (2014–2020) *osaline* järglane – selleks loouakse integreeritud piirihalduse fond (edaspidi „fond“). [ME 13]
- (13) ELi toimimise lepingu V jaotise suhtes kohaldatava õigusliku eripära ning välispiiripoliitika ja tollikontrollipoliitika erineva õigusliku aluse tõttu ei ole juriidiliselt võimalik luua fondi ühe rahastamisvahendina.
- (14) Fond tuleks seetõttu luua liidu rahalise toetuse kõikehõlmava raamistikuna piirihalduse ja viisade valdkonnas ning see peaks hõlmama nii käesoleva määrusega loodavat piirihalduse ja viisade rahastamisvahendit (edaspidi „rahastamisvahend“) kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../...¹² loodavat tollikontrolli seadmete rahastamisvahendit. Seda raamistikku tuleks täiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus],¹³ millele tuleks käesolevas määruses viidata, kui käsitletakse *vahendiga, milles kehtestatakse* eelarve jagatud täitmise eeskirju *eeskirjad*. [ME 14]

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega loouakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

¹² ELT L [...], [...], lk [...].

¹³ ELT L [...], [...], lk [...].

- (15) Rahastamisvahendit tuleks rakendada täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sisalduvate õiguste ja põhimõtetega ning liidu rahvusvaheliste kohustustega põhiõiguste vallas, *sealhulgas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, tagades eelkõige kooskõla tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte, läbipaistvuse põhimõtte, diskrimineerimiskeelu põhimõtte ja õigusega taotleda rahvusvahelist kaitset. Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka haavatavate isikute, eelkõige laste ja saatjata alaealiste tuvastamisele, neile kohese abi andmisele ning nende kaitseteenistustele üleandmisele.* [ME 15]
- (15a) *Need kohustused kehtivad ka kolmandatele riikidele, kellega liikmesriigid ja liit kõnesoleva vahendi alusel koostööd teevad.* [ME 16]
- (16) Rahastamisvahend peaks tuginema tulemustele, mis *mida* on saadud *saavutanud*, ja investeeringutele, mis *mida* on tehtud *teinud* selle eelkäijate *eelkäijad*, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 574/2007/EÜ¹⁴ loodud Välispiirifond aastateks 2007–2013 ning määrusega (EL) 515/2014¹⁵ Sisejulgeolekufondi osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahend aastateks 2014–2020 – *tõetusel*, ning uue rahastamisvahendi loomisel tuleks seda *tõetust* laiendada, et võtta arvesse uusi arengusuundumusi. [ME 17]

¹⁴ ELT L 144, 6.6.2007, lk 22.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

- (17) Ühtse ja kvaliteetse välispiirikontrolli tagamiseks ja välispiiride seadusliku ületamise lihtsustamiseks tuleks aidata rahastamisvahendiga arendada Euroopa integreeritud piirihaldust, mis hõlmab poliitika, õiguse, süstemaatilise koostöö, finantskoormuse jagamise, ebaseaduslike rändajate kasutatavate piiripunktide olukorra ja muutuvate olude hindamise, personali, varustuse ja tehnikaga seotud kõiki meetmeid, mida võtavad liikmesriikide eri tasandite pädevad asutused ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, kes teevad koostööd teiste osalejatega, nagu kolmandate riikide ja muude ELi asutustega, eelkõige Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ametiga (eu-LISA), Europoliga ja **vajaduse korral kolmandate riikide ning** rahvusvaheliste organisatsioonidega. [ME 18]
- (18) Rahastamisvahend peaks aitama muuta viisataotluste menetlemise tõhusamaks, eelkõige **viisamenetluste heausksete reisijate jaoks hõlbustamise ning** julgeoleku- ja ebaseadusliku rände riskide avastamise ja hindamise kontekstis ning hõlbustades viisamenetlusi heausksete reisijate jaoks. Eelkõige tuleks rahastamisvahendist toetada viisade menetlemise digiteerimise jätkamist eesmärgiga pakkuda nii viisataotlejatele kui ka konsulaatidele kiireid, turvalisi ja kliendisõbralikke viisamenetlusi. Samuti tuleks selle abil aidata tagada lai konsulaaresinduste võrk üle maailma ning anda panus ühise viisapoliitika ühtsesse rakendamisse ja ajakohastamisse, **samuti peaks see aitama liikmesriikidel välja anda piiratud territoriaalse kehtivusega viisapid humanitaarkaalutlustel, riiklikes huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu, samuti liidu ümberasustamis- või ümberpaigutamiskesksete programmiga hõlmatud isikute puhul, ning täielikus kooskõlas viisapid käsitleva liidu acquis'ga.** [ME 19]

- (19) Rahastamisvahendist tuleks toetada Schengeni riikide territooriumil võetavaid ~~piirikontrolliga~~ **välispiirikontrolliga selgelt** seotud meetmeid, mille eesmärk on välja arendada Schengeni ala üldist toimimist tugevdav ühine integreeritud piirihaldussüsteem. [ME 20]
- (20) Välispiiride haldamise parandamiseks, **seadusliku reisimise hõlbustamiseks**, ebaseadusliku rände ~~ennetamiseks~~ **piiriületuse ennetamisele** ja selle vastu ~~võitlemiseks~~ **võitlemisele kaasaaitamiseks** ning liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal julgeoleku kõrge taseme saavutamiseks **saavutamisele kaasaaitamiseks** tuleks rahastamisvahendist toetada ~~olemasolevatel või uutel IT-süsteemidel põhinevate suuremahuliste IT-süsteemide arendamist. Samuti nende suuremahuliste IT-süsteemide arendamist, milles on Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppinud. Seoses sellega~~ tuleks **samuti** toetada koostalitlusvõime arendamist nende ELi infosüsteemide vahel liikmesriikides (riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem,¹⁶ viisainfosüsteem (VIS),¹⁷ ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS),¹⁸ Eurodac,¹⁹ Schengeni infosüsteem (SIS)²⁰ ja kolmandate riikide kodanike suhtes kohaldatav Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS-TCN)²¹), et kõnealused ELi infosüsteemid ja nende andmed oleksid vastastikku täiendavad. Lisaks tuleks pärast seda, kui koostalitlusvõime komponendid (Euroopa otsinguportaal, ühine biomeetrilise võrdlemise teenus, ühine isikuandmete hoidla ja mitme identiteedi detektor)²² on kesktasandil rakendatud, anda panus nende vajalikku arendamisse siseriiklikul tasandil. [ME 21]

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

¹⁸ COM(2016)0731 final, 16. november 2016.

¹⁹ COM(2016)0272 final/2, 4. mai 2016.

²⁰ COM(2016)0881 final, 882 final ja 883 final, 21. detsember 2016.

²¹ COM(2017)0344 final, 29. juuni 2017.

²² COM(2017)0794 final, 12. detsember 2017.

(21) Rahastamisvahend peaks aitama täiendada ja süvendada meetmeid, millega rakendatakse Euroopa integreeritud piirihaldust kooskõlas liikmesriikide ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti jagatud vastutuse põhimõtte ja nendevahelise solidaarsuse põhimõttega, mis on Euroopa piiri- ja rannikuvalve kaks sammast. See tähendab eelkõige, et oma **riiklike** programmide koostamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti välja töötatud analüütilisi vahendeid, tehnilisi ja tegevussuuniseid ning koolituskavasid, näiteks piirivalvurite koolituse ühiseid põhiõppekavasid, sealhulgas nende põhiõigusi ja rahvusvahelise kaitse saamist käsitlevaid komponente. Selleks et arendada täiendavust oma ~~missiooni~~ **ülesannete** ja liikmesriikide välispiiride kontrollimise kohustuste vahel ning tagada sidusus ja vältida vähest kulutõhusust, peaks komisjon konsulteerima Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga liikmesriikide esitatud riiklike programmide kavandite üle ameti pädevuses olevas ulatuses, iseäranis tegevustoetuse kaudu rahastatavate meetmete üle. **Komisjon peaks tagama, et Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA), Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet ja mis tahes muu asjaomane ELi asutus või organ on oma pädevusala ulatuses liikmesriikide programmide väljatöötamise protsessiga juba varases etapis seotud.** [ME 22]

- (22) ***Kuivõrd mõjutatud liikmesriigid seda taotlevad, tuleks*** rahastamisvahendist tuleks toetada esmase vastuvõtu süsteemi rakendamist, nagu see on visandatud komisjoni teatises „Euroopa rände tegevuskava“ ja heaks kiidetud Euroopa Ülemkogu 25. ja 26. juuni 2015. aasta kohtumisel²³. Esmase vastuvõtu süsteemi kaudu pakutakse operatiivtuge ***hädaolukorras olevatele*** liikmesriikidele, ~~keda mõjutab~~ ebaproportsionaalselt suur rändesurve liidu välispiiridel. Operatiivtugi hõlmab integreeritud, ulatuslikku ja sihipärast abi, ***mis võimaldab suure hulga isikute liidu välispiiridele saabumisega inimlikult ja tõhusalt toime tulla ning***, mida antakse solidaarsuse ja jagatud vastutuse vaimus ning eesmärgiga tagada Schengeni ala terviklikkus. [ME 23]
- (23) Schengeni ala ~~kui terviku~~ ***ja kogu liidu*** solidaarsuse huvides ja ~~ELi~~ ***ning liidu*** välispiiride kaitsmise vastutuse jagamise vaimus, eelkõige siis, kui nõukogu määruse (EL) nr 1053/2013²⁴ kohaselt tehtud Schengeni hindamise käigus on tuvastatud puudusi või riske, peaksid asjaomased liikmesriigid nendega piisavalt tegelema, kasutades oma programmi vahendeid, et rakendada soovitusi, mis on vastu võetud kõnealuse määruse kohaselt ja kooskõlas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti poolt vastavalt määruse (EL) 1624/2016/***1624*** artiklile 13 tehtud haavatavuse hinnangutega. [ME 24]

²³ ~~Dokument EUCO 22/15 CO EUR 8 CONCL 3.~~

²⁴ Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

- (24) Rahastamisvahendist tuleks ~~toetada solidaarsust ja jagatud vastutust rahalise~~ **anda rahalist** abi kaudu, mida antakse Schengeni välispiire ja viisasad käsitlevaid sätteid täies ulatuses kohaldavatele liikmesriikidele ning neile riikidele, kes teevad ettevalmistusi Schengeni lepingus täies ulatuses osalemiseks, ja liikmesriigid peaksid seda abi kasutama liidu välispiiride haldamise ühise poliitika huvides. [ME 25]
- (25) Vastavalt 2003. aasta ühinemisakti²⁵ protokollile nr 5, mis käsitleb isikute maismaatransiiti Kaliningradi oblasti ja teiste Venemaa Föderatsiooni osade vahel, tuleks rahastamisvahendist katta lisakulud, mis tekivad liidu *acquis*' erisätete, nimelt nõukogu määruse (EÜ) nr 693/2003²⁶ ja nõukogu määruse (EÜ) nr 694/2003²⁷ rakendamisest sellise transiidi suhtes. Saamata jäänud tulu puhul peaks rahalise toetamise jätkamise vajadus sõltuma siiski liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahel kehtivast viisarežiimist.

²⁵ ELT L 236, 23.9.2003, lk 946.

²⁶ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 693/2003, millega kehtestatakse transiiti hõlbustav eridokument (FTD), raudteetransiiti hõlbustav dokument (FRTD) ning muudetakse ühiseid konsulaarjuhiseid ja üldkäsiraamatut (ELT L 99, 17.4.2003, lk 8).

²⁷ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 694/2003 määrusega (EÜ) nr 693/2003 ettenähtud transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) ühtse vormi kohta (ELT L 99, 17.4.2003, lk 15).

- (26) Selleks et aidata saavutada rahastamisvahendi poliitikaeesmärk, peaksid liikmesriigid tagama, et nende programmides käsitletakse rahastamisvahendi erieesmärke, et valitud prioriteedid on kooskõlas II lisas sätestatud ELi prioriteetide ja rakendusmeetmetega ning et vahendite jaotus eesmärkide ja meetmete vahel on proportsionaalne nende ees seisvate probleemide ja tekkivate vajadustega. *Seoses sellega on oluline saavutada vahendite õiglane ja läbipaistev jagamine rahastamisvahendi erieesmärkide vahel. Sellest tulenevalt on asjakohane tagada ühise viisapoliitika toetamise erieesmärgi puhul kulutuste miinimummäär nii eelarve otsese või kaudse täitmise raames rahastatavate meetmete kui ka eelarve jagatud täitmise raames rahastatavate meetmete jaoks.* [ME 26]
- (27) Tuleks püüda saavutada koostoime, järjepidevus ja tegevuse tõhus jaotus muude ELi fondidega ning vältida tuleks meetmete kattuvust.
- (28) Liikmesriigi tagasisaatmisotsustega hõlmatud kolmanda riigi kodanike tagasisaatmine on määruse (EL) 2016/1624 kohaselt üks Euroopa integreeritud piirihalduse osa, ent tagasisaatmise valdkonna meetmed jäävad oma olemuse ja eesmärgi tõttu rahastamisvahendist antava toetuse kohaldamisalast välja ning on hõlmatud määrusega (EL) .../... [uus Varjupaiga- ja Rändefond]²⁸.

- (29) Tunnustamaks liikmesriikide tolliasutuste olulist rolli välispiiridel ning tagamaks, et nende käsutuses oleksid piisavad vahendid suure hulga eri ülesannete täitmiseks nendel piiridel, tuleks kõnealustele asutustele anda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [uus tollikontrolli seadmete rahastamise fond] loodud tollikontrolli seadmete rahastamisvahendi kaudu vajalikku toetust, et nad saaksid investeerida tollikontrolli tegemiseks vajalikesse seadmetesse ja sellistesse seadmetesse, mida saab lisaks tollikontrollile kasutada ka muuks otstarbeks, näiteks piirikontrolliks.
- (30) Enamik tollikontrolli seadmetest võib ühtlasi või muu hulgas vastata muude õigusaktide nõuetele, näiteks piirihaldust, viisaside või politseikoostööd käsitlevate sätetele. Seetõttu on integreeritud piirihalduse fond kavandatud sellisena, et see sisaldab kahte üksteist täiendavat rahastamisvahendit, millel on seadmete ostmise osas erinev, aga vastastikku seostatud kohaldamisala. Ühelt poolt jäävad seadmed, mida saab kasutada nii piiride haldamiseks kui ka tollikontrolli tegemiseks, käesoleva määrusega loodava piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi kohaldamisalast välja. Teiselt poolt toetatakse tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist selliste seadmete ostmist, mille peamine kasutuseesmärk on tollikontroll, ent mida lubatakse kasutada ka muudel eesmärkidel, näiteks piirikontrolli tegemiseks ja julgeoleku tagamiseks. Selline rollide jaotus soodustab ametitevahelist koostööd kui Euroopa integreeritud piirihalduse osa, nagu see on sätestatud määruse (EL) 2016/1624 artikli 4 punktis e, ning võimaldab tolli- ja piirivalveasutustel koos töötada ja suurendada kontrolliseadmete jagamise ja nende koostalitlusvõime kasutamise kaudu maksimumini liidu eelarve mõju.

- (31) Merepiiridel toimuvat patrull- ja vaatlustegevust peetakse üheks rannikuvalveülesandeks, mida liidu merenduse valdkonnas täidetakse. Rannikuvalveülesandeid täitvad liikmesriikide ametiasutused vastutavad suure hulga erinevate ülesannete täitmise eest, mis võivad hõlmata, kuid mitte ainult, meresõiduohutust, ~~turvalisust~~, otsingu- ja päästetöid, piirikontrolli, kalanduskontrolli, tollikontrolli, üldist õiguskaitset ja keskkonnakaitset. Rannikuvalveülesannete suure ulatuse tõttu kuuluvad need liidu eri poliitikavaldkondade pädevusalasse, ent tõhusamate tulemuste saavutamiseks püütakse luua nende vahel koostoime. [ME 27]
- (31a) *Rahastamisvahendist rahastatavate merepiiri valvega seotud meetmete rakendamisel peaksid liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu rahvusvahelisest mereõigusest tulenevatele kohustustele osutada abi merehädalistele. Seda silmas pidades tuleks rahastamisvahendist rahastatavat varustust ja süsteeme kasutada merel piirivalveoperatsiooni käigus tekkivates otsingu- ja päästeolukordades, millega aidatakse tagada rändajate kaitse ja päästa nende elu.* [ME 28]
- (32) Lisaks liidu koostööle rannikuvalveülesannete täitmisel määrusega (EL) 2016/1624 loodud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002²⁹ loodud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 768/2005³⁰ loodud Euroopa Kalanduskontrolli Ameti kaudu tuleks merenduse valdkonna tegevuse sidusus saavutada ka liikmesriikide tasandil. Merenduse valdkonna eri osapoolte vaheline koostoime peaks olema kooskõlas Euroopa integreeritud piirihalduse ja merendusjulgeoleku strateegiaga.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).

³⁰ Nõukogu 26. aprilli 2005. aasta määrus (EÜ) nr 768/2005, millega moodustatakse Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur ja muudetakse määrust (EÜ) nr 2847/93, millega luuakse ühise kalanduspoliitika suhtes rakendatav kontrollisüsteem (ELT L 128, 21.5.2005, lk 1).

- (33) Merenduse valdkonna meetmete täiendavuse suurendamiseks ja järjepidevuse süvendamiseks, samuti jõupingutuste dubleerimise vältimiseks ja kulukaid meetmeid hõlmava valdkonna (nagu seda on merenduse valdkond) eelarvepiirangute leevendamiseks tuleks rahastamisvahendist toetada mitmeks eri otstarbeks korraldatavaid mereoperatsioone, mille peamine eesmärk on piirivalve, ent mille käigus võidakse lisaks täita veel muid eesmärke *sellega seotud* eesmärke, *nt inimkaubanduse vastu võitlemine*. [ME 29]
- (34) Rahastamisvahendist toetatavaid *Käesoleva rahastamisvahendi peamine eesmärk peaks olema toetada integreeritud piirihaldust liidu välispiiridel ja toetada ühist viisapoliitikat. Siiski tuleks rahastamisvahendist toetada kindlaksmääratud piirides ja vastavalt asjakohastele kaitsemeetmetele* meetmeid, mida võetakse kolmandates riikides ja nendega seoses, *Neid meetmeid* tuleks rakendada täielikus koostoimes, sidususes ja täiendavuses muude väljaspool liitu rakendatavate meetmetega, mida toetatakse välisrahastamisvahenditest. Eelkõige tuleks selliste meetmete rakendamisel taotleda täielikku kooskõla liidu välistegevuse ning asjaomase riigi või piirkonnaga seotud välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega. *Välismõõdet arvestades tuleks rahastamisvahendist anda sihipärast toetust, et süvendada koostööd kolmandate riikidega ja tugevdada nende piirivalve- ja piirihaldussuutlikkuse olulisemaid aspekte liidu rändepoliitika ja sisejulgeolekuga seotud eesmärkide seisukohast huvi pakkuvates valdkondades.* [ME 30]

- (34a) ***Komisjon peaks pöörama erilist tähelepanu kolmandate riikidega seotud meetmete ja programmide hindamisele. [ME 31]***
- (35) Liidu eelarvest tuleks eelkõige rahastada selliseid meetmeid, mille puhul liidu sekkumine võib anda lisaväärtust võrreldes olukorraga, kus liikmesriigid tegutsevad eraldi. Kuna liidul on liidu piirikontrolli, ***piirihalduse ja*** ühise viisapoliitika ja rändevoojude juhtimise solidaarsusraamistiku ning neid poliitikavaldkondi toetavate IT-süsteemide ühisplatvormi väljatöötamiseks parem võimalus kui liikmesriikidel, toetatakse käesoleva määruse alusel eraldatavate rahaliste vahenditega eelkõige riikide ja liidu suutlikkuse suurendamist neis valdkondades. **[ME 32]**
- (36) Kui liikmesriik ei ole täitnud oma aluslepingutest tulenevaid kohustusi piirihalduse ja viisade valdkonnas, kui on selge oht, et liikmesriik rikub piirihaldust ja viisaid käsitlevat *acquis*'d rakendades oluliselt liidu väärtusi, või kui Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi raames koostatud hindamisaruandes on tuvastatud puudusi asjaomases valdkonnas ***või kui liikmesriik on kolmanda riigiga tehtava koostöö raames rahastanud ja võtnud koos asjaomase kolmanda riigiga ühismeetmeid, mille tõttu toimunud põhiõiguste rikkumistest on antud hindamis- ja järelevalvemehhanismi raames teada***, loetakse see liikmesriik liidu *acquis*'d mittetäitvaks riigiks, sealhulgas käesolevast rahastamisvahendist antava tegevustoetuse kasutamise kontekstis. **[ME 33]**

- (37) Rahastamisvahend peaks kajastama vajadust suurema paindlikkuse ja lihtsustamise järele, ent samas tuleks järgida prognoositavusega seonduvaid nõudeid ning tagada vahendite õiglane ja läbipaistev jaotamine **tagama vahendite õiglase ja läbipaistva jaotamise**, et täita käesolevas määruses sätestatud eesmärgid. **See peaks tasakaalustama rahaliste vahendite jaotamise prognoositavuse vajaduse ning suurema paindlikkuse ja lihtsuse vajaduse. Rahastamise läbipaistvuse nõude täitmiseks peaks komisjon avaldama koostöös liikmesriikidega teabe temaatilise rahastu ühe- ja mitmeaastaste projektide arengu kohta. Rahastamisvahendi rakendamisel tuleks juhinduda tõhususe, tulemuslikkuse ja kulutuste kvaliteedi põhimõtetest. Ühtlasi peaks vahendi rakendamine olema võimalikult kasutajasõbralik.** [ME 34]
- (38) Käesolevas määruses tuleks kindlaks määrata liikmesriikide programmide jaoks ette nähtavad esialgsed summad, mis arvutatakse I lisas sätestatud kriteeriumide põhjal, milles võetakse arvesse maa- ja merepiiri lõikude pikkust ja ~~ohutaset~~ **mõjutaset, tuginedes hiljutistele ja ajaloolistele andmetele**, lennujaamade ja konsulaatide töökoormust ning konsulaatide arvu. [ME 35]
- (39) Need esialgsed summad loovad liikmesriikidele aluse pikaajaliste investeeringute tegemiseks. Selleks et võtta arvesse lähteolukorra muutusi, nagu survet liidu välispiiril ning töökoormust välispiiridel ja konsulaatides, eraldatakse liikmesriikidele perioodi keskpaigas lisasumma, mille suurus põhineb viimastel kättesaadavatel statistilistel andmetel, nagu on sätestatud jaotamispõhimõtetes, milles võetakse arvesse programmi rakendamise seisu.

- (39a) *Vahehindamist tuleks kasutada selleks, et hinnata programmide tulemuslikkust ja liidu lisaväärtust, lahendada esimeses etapis ilmnenud probleemid ja anda läbipaistev ülevaade rakendamisest. [ME 36]*
- (40) Kuna piirihalduse ja viisapoliitika valdkonna probleemid pidevalt muutuvad, tuleb rahaliste vahendite eraldamist kohandada rändevoogude, piiridel valitsevas surve ja julgeolekuohutude *viisapoliitika ja piirihaldusega seotud prioriteetide* muutustele, *sealhulgas piiridel valitsevast survest tingitud muutustele*, ning suunata rahastamine liidu jaoks suurima lisaväärtusega prioriteetidele. Pakilistele vajadustele, poliitika muutumisele ja liidu prioriteetidele vastamiseks ning rahastamise suunamiseks liidu jaoks suurema lisaväärtusega meetmetele eraldatakse osa vahenditest temaatilise rahastu kaudu korrapäraselt erimeetmete ja liidu meetmete ning erakorralise abi jaoks. [ME 37]
- (41) Liikmesriikidel tuleks soovitada kasutada osa oma programmi eraldisest IV lisas loetletud meetmete rahastamiseks – selleks on neile ette nähtud suurem liidu toetus.
- (42) Rahastamisvahendist tuleks anda *kindlaksmääratud piirides* toetust piirihalduse, ühise viisapoliitika ja suuremahuliste IT-süsteemidega seotud tegevuskulude katmiseks ning liikmesriikidel tuleks võimaldada säilitada liidu kui terviku jaoks nii vajalik suutlikkus. Selline toetus seisneb käesoleva rahastamisvahendi eesmärkidele vastavate konkreetsete kulude täielikus hüvitamises ning see peaks olema liikmesriikide programmide lahutamatu osa. [ME 38]

- (43) Osa rahastamisvahendi ressurssidest võib lisaks esialgsele eraldisele eraldada ka liikmesriikide programmidele, mille raames rakendatakse erimeetmeid. Need peaksid olema sellised erimeetmed, mida käsitatakse liidu tasandi meetmetena ja ***millel on liidu lisaväärtus ning*** mis nõuavad ***liikmesriikide*** ühiseid jõupingutusi või mis on vajalikud, et tegeleda liidus aset leidvate arengusuundumustega, mille käsitlemiseks on tarvis anda ühele või mitmele liikmesriigile täiendavaid rahalisi vahendeid, näiteks tehniliste seadmete ostmise liikmesriikide programmide kaudu, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet saaks täita oma operatiivülesandeid, viisataotluste menetlemise ajakohastamine ning ~~uute~~ suuremahuliste IT-süsteemide ja nende koostalitlusvõime väljaarendamine. Komisjon määrab need erimeetmed kindlaks oma tööprogrammides, ***mis tuleks vastu võtta delegeeritud õigusaktiga.*** [ME 39]
- (44) Selleks et täiendada rahastamisvahendi poliitikaeesmärkide rakendamist liikmesriikide tasandil nende programmide kaudu, tuleks sellest toetada ka liidu tasandi meetmeid. Sellised meetmed peaksid teenima rahastamisvahendi kohaldamisalasse jäävaid üldisi strateegilisi eesmärke, mis on seotud poliitikaanalüüsi ja innovatsiooni, riikidevahelise vastastikuse õppimise ja partnerluste ning uute algatuste ja meetmete testimisega kogu liidus.

- (45) Et tugevdada liidu suutlikkust ~~vahetult~~ reageerida ***vahetult*** ettenägematule või ebaproportsionaalsele rändesurvele, ***pakilistele ja konkreetsetele vajadustele hädaolukorra puhul***, eriti neil piirilõikudel, millele määratud mõjutase (vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1052/2013³¹) on nii kõrge, et see ähvardab ohustada Schengeni ala kui terviku toimimist, või olukorras, kus liikmesriikide konsulaatide viisaosakonnad on suure surve all, või kui on ohus julgeolek piiril, peaks olema võimalik anda erakorralist abi ***tuleks käesolevast rahastamisvahendist anda viimase abinõuna erandkorras finantsabi*** kooskõlas käesolevas määruses sätestatud raamistikuga. [ME 40]
- (45a) ***Rännet ja suure hulga kolmandate riikide kodanike piiriületust välispiiridel ei tohiks iseenesest käsitada ohuna avalikule korrale või rahvusvahelisele julgeolekule ning see ei tohiks vallandada erakorralise abi andmist käesoleva rahastamisvahendi alusel.*** [ME 41]
- (46) — Käesoleva rahastamisvahendi poliitilist eesmärki aidatakse saavutada ka InvestEU fondi [...] poliitikaharusse (harudesse) kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatistega. Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmetega ei tohiks dubleerida või välja tõrjuda erasektori rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema selge Euroopa lisaväärtus. [ME 42]

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1052/2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013, lk 11).

- (47) Käesolevas määruses on kindlaks määratud rahastamisvahendi paketi kogusuurus; rahastamispakett peab sisaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu jaoks iga-aastase eelarvemenetluse raames lähtesummat [Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise 2. detsembril 2013 sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punkti 17]³² tähenduses.
- (48) Käesoleva rahastamisvahendi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) .../... [uus finantsmäärus] (finantsmäärus)³³. Selles on sätestatud eeskirjad liidu eelarve täitmise kohta, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kohta. Selleks et saavutada liidu rahastamisprogrammide sidus rakendamine, kohaldatakse finantsmäärust selliste meetmete suhtes, mida rakendatakse rahastamisvahendi eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise raames.
- (49) Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate meetmete rakendamiseks peaks rahastamisvahend moodustama osa sidusast raamistikust, mis koosneb käesolevast määrusest, finantsmäärusest ja määrusest (EL) .../... [ühissätete määrus] ***õigusaktist, millega kehtestatakse eelarve jagatud täitmise ühissätted. Sätete vastuolu korral peaks käesolev määrus olema ühissätete suhtes ülimuslik. [ME 43]***

³² ELT C , , lk .

³³ ELT C , , lk .

- (50) Määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus] on kehtestatud raamistik meetmete jaoks, mida rakendavad Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF), Varjupaiga- ja Rändefond (*Asylum and Migration Fund* – AMF), Sisejulgeolekufond (*Internal Security Fund* – ISF) ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (*instrument for border management and visa* – BMVI), mis on integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – IBMF) osa, ning kõnealuses määruses on eelkõige sätestatud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate ELi fondide programmitöö, järelevalve ja hindamise, haldamise ja kontrollimise eeskirjad. Käesolevas määruses on lisaks sellele tarvis täpsustada piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi eesmärgid ja esitada erisätted selle kohta, milliseid meetmeid võib sellest rahastamisvahendist rahastada.
- (51) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.

(52) Kooskõlas määrusega (EL) .../... [uus finantsmäärus],³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013³⁵, nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95³⁶, nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96³⁷ ja nõukogu määrusega (EL) 1939/2017³⁸ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuur võib kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371³⁹. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid nimetatud organitele samaväärsed õigused. ***Vahendiga seotud õigusnormide rikkumise või pettuse uurimise tulemused tuleks teha Euroopa Parlamendile kättesaadavaks.*** [ME 44]

³⁴ — ELT C [...], [...], lk [...].

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

³⁶ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

³⁷ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

³⁸ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1939, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (53) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning neis on sätestatud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hangete, auhindade ja kaudse rakendamise kohta ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (54) Vastavalt nõukogu otsuse 2013/755/EL⁴⁰ artiklile 94 võivad ülemeremaades ja -territooriumidel (ÜMT) elavad isikud ja asutatud üksused saada liidu rahalist toetust vastavalt rahastamisvahendi eeskirjadele ja eesmärkidele ning asjaomase ülemeremaa või -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale võimalikule korrale.

⁴⁰ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (55) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 ja kooskõlas komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mille nõukogu kiitis heaks oma 12. aprilli 2018. aasta järeldustes, peaksid asjaomased liikmesriigid tagama, et nende riiklikes programmides käsitletakse ka äärepoolseimaid piirkondi ähvardavaid uusi ohte, **nagu piirivalve küsimused, ebaproportsionaalne inimeste sissevool või Euroopa infosüsteemide kasutuselevõtt**. Rahastamisvahendist toetatakse neid liikmesriike piisavate ressurssidega, et nad saaksid äärepoolseimaid piirkondi vajaduse korral **selliseid erijooni arvestades** aidata. [ME 45]
- (56) Vastavalt 13. aprillil 2016. aastal sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe (parema õigusloome kohta)⁴¹ punktidele 22 ja 23 on käesolevat rahastamisvahendit vaja hinnata konkreetse järelevalvekorra alusel kogutud teabe põhjal, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. See kord võib vajaduse korral sisaldada ka mõõdetavaid, **sealhulgas kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid** näitajaid, mille alusel hinnata rahastamisvahendi mõju kohapeal. Rahastamisvahendiga saavutatud tulemuste mõõtmiseks tuleks iga selle erieesmärgi jaoks kehtestada näitajad ja seonduvad sihid. [ME 46]

⁴¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe. (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

- (57) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega rakendada Pariisi kliimalepet ning saavutada ÜRO säästva arengu eesmärgid, aidatakse käesoleva rahastamisvahendi kaudu kliimameetmeid laiemalt kajastada ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks rahastamisvahendi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (58) Nende näitajate abil ja finantsaruannete kaudu peaksid komisjon ja liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] ja käesoleva määruse asjaomaste sätetega rahastamisvahendi rakendamist jälgima. ***Komisjon peaks igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule saadud iga-aastaste tulemusaruannete kokkuvõtte. Taotluse korral peaks komisjon tegema Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks iga-aastaste tulemusaruannete täisteksti.*** [ME 47]
- (58a) ***Üleminekuperioodil ja kogu rahastamisvahendi rakendamise ajal on oluline tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja õiguskindlus. Ajavahemikul 2014–2020 võetud meetmeid ei tohiks ülemineku ajal katkestada.*** [ME 48]

- (59) Käesoleva määruse mitteolemusliku osa täiendamiseks või muutmiseks tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, mis on seotud IV lisas loetletud kõrgemad kaasfinantseerimise määruga meetmete ja tegevustoetusega ning mille eesmärk on arendada edasi ühist järelevalve- ja hindamisraamistikku. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴² sätestatud põhimõtetega.
- (60) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴³. ~~Kontrollimenetlust tuleks kasutada rakendusaktide puhul, millega sätestatakse liikmesriikide ühised kohustused, eelkõige komisjonile teabe edastamise kohustus, ning Nõuandemenetlust tuleks kasutada nende rakendusaktide vastuvõtmisel, mis on seotud komisjonile teabe edastamise viisidega programmitöö ja aruandluse raamistikus, arvestades nende puhttehnilist laadi. [ME 49]~~

⁴² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁴³ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

- (61) Liikmesriigi osalemine käesolevas rahastamisvahendis ei tohi kattuda tema osalemisega liidu ajutises rahastamisvahendis, millest rahastatakse abi saavate liikmesriikide meetmeid, mida võetakse muu hulgas liidu uutel välispiiridel piire ja viisasid ning välispiiri kontrolli reguleeriva Schengeni *acquis*' rakendamiseks.
- (62) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁴⁴ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondade reguleerimisalasse jäävate Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁴⁵ tähenduses.
- (63) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁴⁶ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes otsuse 2008/146/EÜ⁴⁷ artikliga 3.

⁴⁴ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

⁴⁵ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁴⁶ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁴⁷ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

- (64) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allkirjutatud protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁴⁸ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes otsuse 2011/350/EL⁴⁹ artikliga 3.
- (65) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Kuna käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*' sätetel, peaks Taani otsustama nimetatud protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on teinud käesolevat määrust käsitleva otsuse, kas ta rakendab seda otsust oma siseriiklikus õiguses.

⁴⁸ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁴⁹ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- (66) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁵⁰. Seetõttu ei osale Iirimaa otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (67) On asjakohane ühtlustada käesoleva määruse kohaldamise periood nõukogu määruse (EL, Euratom) .../... [mitmeaastase finantsraamistiku määrus]⁵¹ kohaldamise perioodiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁵⁰ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁵¹ ELT L [...], [...], lk [...].

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesoleva määrusega luuakse osana integreeritud piirihalduse fondist (edaspidi „fond“) piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (edaspidi „rahastamisvahend“) **ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. [ME 50]**
2. ~~Koos määrusega (EL) .../... [tollikontrolli seadmete rahastamise fond], millega luuakse [integreeritud piirihalduse fondi]⁵² osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend, luuakse käesoleva määrusega fond. [ME 51]~~
3. Käesolevas määruses on sätestatud rahastamisvahendi eesmärgid, **erieesmärgid ja meetmed nende erieesmärkide rakendamiseks**, selle eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad. [ME 52]

⁵² ELTL [...], [...], lk [...].

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) ~~„segarahastamistoiming“ – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus; [ME 53]~~
- 2) „piiripunkt“ – pädeva asutuse poolt välispiiri ületamiseks lubatud koht, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399⁵³ artikli 2 lõikes 8;
- 3) „Euroopa integreeritud piirihaldus“ – piirihaldus, mille osad on loetletud määruse (EL) 2016/1624 artiklis 4;

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

- 4) „välispiirid“ – määruse (EL) 399/2016 artikli 2 kohaselt liikmesriikide järgmised piirid: maismaapiirid, sealhulgas jõe- ja järvepiirid, merepiirid, samuti liikmesriikide lennujaamad ning jõe-, mere- ja järvesadamad, mille suhtes kohaldatakse välispiiride ületamist käsitleva liidu õiguse sätteid, sealhulgas sellised sisepiirid, millel ei ole kontrolle veel kaotatud; [ME 54]
- 5) „välispiiri piirilõik“ – liikmesriigi väline maismaa- või merepiir, nagu see on määratletud määruses (EL) nr 1052/2013;
- 6) „esmise vastuvõtu piirkond“ – määruse (EL) 2016/1624 artikli 2 lõikes 10 määratletud esmise vastuvõtu piirkond;
- 7) „sisepiirid, millel ei ole kontrolle veel kaotatud“ –
 - a) ühine piir Schengeni *acquis*'d täielikult rakendava liikmesriigi ja oma ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud;
 - b) ühine piir kahe oma vastava ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud.

Artikkel 3

Rahastamisvahendi eesmärgid

1. Integreeritud piirihalduse fondi osana on rahastamisvahendi poliitiline eesmärk tagada välispiiridel tugev ja tõhus Euroopa integreeritud piirihaldus ning kindlustada samal ajal täielikus kooskõlas liidu põhiõiguste alaste kohustustega inimestele võimalus liidu piires vabalt liikuda, aidates niimoodi tagada liidus kõrge turvalisuse taseme *acquis'ga ning liidu ja tema liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest, millele nad on alla kirjutanud, inimestele võimalus liidu piires vabalt liikuda.* [ME 55]
2. Lõikes 1 sätestatud poliitilise eesmärgi raames aidatakse rahastamisvahendiga taotleda järgmisi erieesmärke:
 - a) toetada Euroopa välispiiride tõhusat integreeritud haldamist Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt, mille moodustavad ja mille ülesandeid täidavad ühiselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, eesmärgiga lihtsustada seadusliku *seaduslikku* piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning hallata tõhusalt rändevooge; [ME 56]
 - b) toetada ühist viisapoliitikat, et *tagada liikmesriikide ühtlustatum lähenemisviis viisade väljastamisele*, hõlbustada seaduslikku reisimist ning ~~ennetada rände~~ ja *leevendada* julgeolekuriske. [ME 57]

3. Lõikes 2 sätestatud erieesmärkide raames rakendatakse rahastamisvahendit käesoleva määruse II lisas loetletud rakendusmeetmete kaudu.

Artikkel 3a

Diskrimineerimiskeeld ja põhiõiguste austamine

*Rahastamisvahendit tuleks rakendada täielikus kooskõlas liidu *acquis*'s sisalduvate õiguste ja põhimõtete, Euroopa Liidu põhiõiguste harta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning liidu rahvusvaheliste kohustustega põhiõiguste vallas, tagades eelkõige kooskõla diskrimineerimiskeelu ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega. [ME 58]*

Artikkel 4

Toetuse kohaldamisala

1. Artiklis 3 osutatud eesmärkide raames ja Kooskõlas II lisas loetletud rakendusmeetmetega toetatakse rahastamisvahendist **meetmeid, mis aitavad saavutada artiklis 3 osutatud eesmäärke, ja** eelkõige III lisas loetletud meetmeid. [ME 59]
2. Käesoleva määruse Artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks võidakse rahastamisvahendist vastavalt artiklile 5 vajaduse korral **erandjuhtudel, kindlaksmääratud piirides ja asjakohaseid kaitsemeetmeid kohaldades** toetada III lisas loetletud liidu prioriteetidega kooskõlas olevaid meetmeid, mis on seotud kolmandate riikidega ja mida võetakse kolmandates riikides. [ME 60]
 - 2a. **Kolmandates riikides võetavate või kolmandate riikidega seotud meetmete toetamiseks temaatilisest rahastust ette nähtud rahastamisvahendite kogusumma kooskõlas artikliga 8 ei või ületada 4 % temaatilisele rahastule artikli 7 lõike 2 punkti b alusel eraldatud kogusummast.** [ME 61]
 - 2b. **Kolmandates riikides võetavate või kolmandate riikidega seotud meetmete toetamiseks liikmesriikide programmide raames ette nähtud rahastamisvahendite kogusumma kooskõlas artikliga 12 ei või iga liikmesriigi kohta ületada 4 % sellele liikmesriigile artikli 7 lõike 2 punkti a, artikli 10 lõike 1 ja I lisa alusel eraldatud kogusummast.** [ME 62]

3. Toetuskõlblikud ei ole järgmised meetmed:

- a) III lisa lõike 1 punktis a osutatud meetmed sellistel sisepiiridel, millel ei ole kontrolle veel kaotatud;
- b) määruses (EL) 2016/399 osutatud meetmed piirikontrolli ajutiseks või erakorraliseks taaskehtestamiseks sisepiiril;
- c) seoses kaupade kontrollimisega:
 - 1) meetmed, mille ainus eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine;
 - 2) seadmete, välja arvatud transpordivahendite ostmise, hooldamine või ajakohastamine, kui nende seadmete üks eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine;
 - 3) muud käesoleva määruse kohased meetmed, mille peamine eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine.

Artiklis 23 osutatud hädaolukorras võib käesolevas lõikes osutatud toetuskõlbmatuid meetmeid käsitada toetuskõlblike meetmetena. **[ME 63]**

Artikkel 5

Rahastamiskõlblikud üksused

1. Rahastamiskõlblikud võivad olla järgmised üksused:
 - a) juriidilised isikud, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:
 - i) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;
 - ii) tööprogrammis nimetatud kolmas riik vastavalt tööprogrammis täpsustatud tingimustele **ning vastavalt tingimusele, et kõigi selles kolmandas riigis või seoses selle kolmanda riigiga võetavate meetmete puhul järgitakse täiel määral Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid ning liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi**; [ME 64]
 - b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon.
2. Füüsilised isikud ei ole rahastamiskõlblikud.
3. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, võivad erandkorras osaleda, kui see on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks **ning kui see on täielikus vastavuses liidu *acquis*' ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga**. [ME 65]

4. Juriidilised isikud, kes osalevad konsortsiumis, mis koosneb vähemalt kahest sõltumatust üksusest, mis on asutatud eri liikmesriikides või nendega seotud ülemeremaades või -territooriumidel või kolmandates riikides, on rahastamiskõlblikud. ***Kui konsortsiumis osalevad rahvusvahelised organisatsioonid on asutatud kolmandas riigis, kohaldatakse artikli 6 lõiget 3. [ME 66]***

II PEATÜKK

FINANTS- JA RAKENDUSRAAMISTIK

1. JAGU

ÜHISÄTTED

Artikkel 6

Üldpõhimõtted

1. Käesoleva määruse alusel antava toetusega täiendatakse riiklikke, piirkondlikke ja kohaliku tasandi meetmeid ning toetuse andmisel keskendutakse käesoleva määruse eesmärkidele **liidu** lisaväärtuse loomisele. [ME 67]
 2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse alusel antav ja liikmesriikidelt saadav toetus on kooskõlas liidu asjakohase tegevuse, poliitika ja prioriteetidega ning täiendab muid liidu rahastamisvahendeid.
 3. Rahastamisvahendit rakendatakse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktidega a, b ja c kas jagatud, otsese või kaudse eelarve täitmise raames.
- 3b. *Komisjon ja liikmesriigid teevad rahastamisvahendi rakendamisel koostööd. Komisjon loob tugiteenuse ja kontaktpunti, et pakkuda liikmesriikidele tuge ja aidata kaasa vahendite tulemuslikule jaotamisele.*** [ME 68]

Artikkel 7

Eelarve

1. Rahastamisvahendi rakendamiseks on aastateks 2021–2027 ette nähtud rahastamispakett, mille suurus ~~jooksehindades~~ **2018. aasta hindades** on **7 087 760 000 eurot (jooksehindades 8 018 000 000 eurot)**. [ME 69]
2. Rahastamispaketti kasutatakse järgmiselt:
 - a) ~~4 811 000 000~~ **2018. aasta hindades 4 252 833 000 (jooksehindades 4 811 000 000)** eurot eraldatakse eelarve jagatud täitmise raames rakendatavatele programmidele ja sellest summast ~~157 200 000~~ **2018. aasta hindades 138 962 000 (jooksehindades 157 200 000)** eurot artiklis 16 osutatud transiidi eriskeemile, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames; [ME 70]
 - b) **2018. aasta hindades 2 834 927 000 (jooksehindades 3 207 000 000)** eurot eraldatakse temaatilisele rahastule. [ME 71]
3. Kuni 0,52 % rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavaks, rahastamisvahendi rakendamiseks vajalikuks tehniliseks abiks.
4. Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja arendamisega seotud riikide osalemise laadi ja tingimuste täpsustamiseks töötatakse nende riikide assotsieerimislepingute asjakohaste sätete alusel välja asjaomane kord. Nende riikide osamaksed lisatakse lõikes 1 osutatud liidu eelarvest saadavatele koguvahenditele.

Artikkel 8

Üldsätted temaatilise rahastu rakendamise kohta

1. Artikli 7 lõike 2 punktis b viidatud rahastamispaketist eraldatakse temaatilise rahastu kaudu vahendeid paindlikult ning vastavalt tööprogrammile kas eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise raames. Teemaatilise rahastust rahastatakse selle komponente:

- a) erimeetmed;
- b) liidu meetmed
- c) ning erakorraline abi.

Samuti toetatakse temaatilise rahastu rahastamispaketist komisjoni algatusel antavat tehnilist abi.

2. Teemaatilise rahastust eraldatavate vahenditega toetatakse kooskõlas II lisas loetletud liidu kokkulepitud prioriteetidega selliseid prioriteete, millel on liidu jaoks suur lisaväärtus, või reageeritakse pakilistele vajadustele ***või toetatakse artikli 20 kohaseid meetmeid. Tööprogrammi koostamisel konsulteerib komisjon organisatsioonidega, mis esindavad partnereid Euroopa Liidu tasandil, sealhulgas kodanikuühiskonnaga. [ME 72]***

2a. Vähemalt 20 % temaatilisest rahastust eraldatavatest vahenditest eraldatakse artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgile. [ME 73]

3. Kui liikmesriikidele antakse temaatilisest rahastust toetust eelarve otsese või kaudse täitmise raames, tuleb tagada, et valitud tegevusi ei mõjuta ***ei ole rahastust ette nähtud projektidele, mille seaduslikkuse või rahastuse seaduslikkuse ja korrektsuse või tulemuslikkuse suhtes on tõendatud kahtlusi*** ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane ***kohases*** komisjoni põhjendatud arvamus ***arvamuses*** rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste tulemuslikkuse. [ME 74]

4. Kui temaatilisest rahastust antakse toetust eelarve jagatud täitmise raames, hindab komisjon määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 18 ja artikli 19 lõike 2 kohaldamise eesmärgil, kas ettenähtud tegevusi ei mõjuta, ***tagamaks et rahastust ei ole ette nähtud projektidele, mille kohta on tõendeid, et nende projektide seaduslikkuse või nende rahastuse seaduslikkuse ja korrektsuse või projektide tulemuslikkuse võib kahtluse alla seada*** ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane ***kohases*** komisjoni põhjendatud arvamus ***arvamuses*** rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või projektide tulemuslikkuse. [ME 75]

- 4a. *Kui temaatilisest rahastust antakse toetust eelarve otsese või kaudse täitmise raames, hindab komisjon, kas ettenähtud tegevusi ei mõjuta liikmesriigis esinev üldistunud puudus õigusriigi toimimises, mis kahjustab või ohustab kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet viisil, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või projektide tulemuslikkuse.*
[ME 76]
5. Komisjon kehtestab temaatilise rahastu jaoks üldsumma, mis tehakse kättesaadavaks liidu eelarve iga-aastaste assigneeringute alusel.
6. ~~Komisjon võtab~~ *Komisjonil on õigus võtta* temaatilise rahastu jaoks *kooskõlas artikliga 29* vastu *delegeeritud õigusakte, et sätestada* finantsmääruse artiklis 110 osutatud ~~rahastamisotsused~~ *tööprogrammid*, milles on kindlaks määratud toetatavad eesmärgid ja meetmed ning täpsustatud iga lõikes 1 osutatud komponendi jaoks ette nähtud summad. ~~Rahastamisotsustes sätestatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.~~ [ME 77]
7. Pärast lõikes 3 6 osutatud ~~rahastamisotsuse~~ *tööprogrammi* vastuvõtmist võib komisjon vastavalt muuta eelarve jagatud täitmise raames rakendatavaid programme.
[ME 78]
8. ~~Rahastamisotsused~~ *Tööprogrammid* võib ~~teha~~ *koostada* üheks või mitmeks aastaks ning need võivad hõlmata temaatilise rahastu üht või mitut komponenti. [ME 79]

2. JAGU

TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE JAGATUD TÄITMISE RAAMES

Artikkel 9

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse teatava osa suhtes artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud rahastamispaketist ja täiendavate vahendite suhtes, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames vastavalt ~~otsusele~~ *tööprogrammile*, mille komisjon on vastu võtnud artiklis 8 osutatud temaatilise rahastu kohta. **[ME 80]**
2. Käesoleva jao kohast toetust rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames kooskõlas finantsmääruse artikliga 63 ja määrusega (EL) .../... [ühissätete määrus].

Artikkel 10

Eelarvelised vahendid

1. Artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud vahendid eraldatakse riiklikele programmidele, mida liikmesriigid rakendavad eelarve jagatud täitmise raames (edaspidi „programmid“), soovituslikult järgmiselt:
 - a) **2018. aasta hindades 3 543 880 000 (jooksevhindades 4 009 000 000) eurot** liikmesriikidele vastavalt I lisas sätestatud kriteeriumidele; **[ME 81]**
 - b) **2018. aasta hindades 708 953 000 (jooksevhindades 802 000 000) eurot** liikmesriikidele programmide jaoks ette nähtud eraldiste kohandamiseks vastavalt artikli 13 lõikele 1. **[ME 82]**
2. Juhul kui lõike 1 punktis b osutatud summat ei eraldata, võib järelejäänud summa lisada artikli 7 lõike 2 punktis b osutatud summale.

Artikkel 11

Kaasrahastamise määrad

1. Liidu eelarvest eraldatav rahaline toetus ei või ületada ~~75%~~ **85 %** projekti rahastamiskõlblikest kogukuludest ***nende liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % liidu keskmisest, ja 75 % rahastamiskõlblikest kogukuludest teiste liikmesriikide puhul.*** [ME 83]
2. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 90 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest erimeetmete all rakendatavate projektide jaoks.
3. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 90 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest IV lisas loetletud meetmete jaoks.
4. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 100 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest tegevustoetuse, sealhulgas transiidi eriskeemi jaoks.
5. Liidu eelarvest eraldatava rahalise toetuse võib suurendada 100 %-ni rahastamiskõlblikest kogukuludest erakorralise abi jaoks.
6. Komisjoni otsuses programmi heakskiitmise kohta määratakse kindlaks kaasrahastamise määr ning käesolevast rahastamisvahendist lõigetes 1–5 osutatud meetmete liikidele antava toetuse maksimumsumma.

7. Komisjoni otsuses sätestatakse iga erieesmärgi kohta, kas selle kaasrahastamise määra kohaldatakse:

- a) kogu toetuse, sealhulgas avaliku ja erasektori toetuse suhtes, või
- b) ainult avaliku sektori toetuse suhtes.

Artikkel 12

Programmid

1. Iga liikmesriik **ja komisjon** tagab, et tema **riiklikus** programmis käsitletavat prioriteetide on tihedalt seotud liidu piirihalduse ja viisade valdkonna prioriteetide ja probleemidega ning vastavad neile ning et need on täielikus kooskõlas asjaomase liidu *acquis*' ja kokkulepitud liidu prioriteetidega **ning liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad nende allkirjastatud rahvusvahelistest õigusaktidest**. Oma programmide prioriteete kindlaks määrates tagavad liikmesriigid, et nende programmis käsitletakse piisavalt II lisas sätestatud rakendusmeetmeid.

[ME 84]

1a. Seoses sellega eraldavad liikmesriigid vähemalt 20 % neile eraldatud vahenditest artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgile. [ME 85]

2. Komisjon tagab *peaks asjakohasel juhul tagama*, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, *eu-LISA, Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet* ja asjakohasel juhul ka *eu-LISA mis tahes muu asjaomane liidu asutus* on oma pädevusala ulatuses liikmesriikide programmide väljatöötamisega *väljatöötamise protsessiga* juba varases etapis seotud. [ME 86]
3. Komisjon konsulteerib Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga programmide kavandite üle ja keskendub seejuures iseäranis tegevustoetusega hõlmatud meetmetele kooskõlas artikli 3 lõike 2 punktiga a, et tagada ameti meetmete ja liikmesriikide piirihaldusmeetmete järjepidevus ja vastastikune täiendavus, hoiduda topeltrahastamisest ning saavutada kulutõhusus. [ME 87 ei puuduta eestikeelset versiooni]
- 3a. *Komisjon konsulteerib eu-LISAgas programmide kavandite üle ja keskendub seejuures iseäranis tehnilise toetusega hõlmatud meetmetele kooskõlas artikli 3 lõike 2 punktiga b, et tagada eu-LISA meetmete ja liikmesriikide meetmete järjepidevus ja vastastikune täiendavus.* [ME 88]

4. Komisjon võib kaasata **asjakohasel juhul** Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja ~~asjakohasel juhul ka eu-LISA, eu-LISA, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ning mis tahes muu asjaomase asutuse~~ 5. jaos osutatud järelevalve- ja hindamisülesannete täitmisse, tagamaks eelkõige, et rahastamisvahendi toel rakendatud meetmed oleksid kooskõlas asjaomase liidu *acquis*' ja kokkulepitud liidu prioriteetidega. [ME 89]
5. Pärast käesoleva määruse kohaldamisalas olevate soovitude vastuvõtmist kooskõlas määrusega (EL) nr 1053/2013 ja haavatavuse hindamise raames antud soovitude vastuvõtmist kooskõlas määrusega (EL) 2016/1624 teeb kõnealune liikmesriik koos komisjoniga kindlaks sobivaima viisi, kuidas neid soovitusi rahastamisvahendi toel ellu rakendada.
6. Asjakohasel juhul kutsub komisjon Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit, **eu-LISA, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit ja mis tahes muud asjaomast asutust või organit** osalema protsessis, mille raames uuritakse, kuidas soovitusi käesoleva rahastamisvahendi abil kõige paremini ellu rakendada. [ME 90]

7. Lõike 5 kohaldamisel seab asjaomane liikmesriik oma programmis esikohale meetmete rakendamise mis tahes kindlakstehtud puuduste, eelkõige tõsiste puuduste kõrvaldamiseks ja nõuetele mittevastavate hindamistulemuste parandamiseks.
8. Vajaduse korral tuleb kõnealust programmi muuta, et võtta arvesse lõikes 5 osutatud soovitusi **ja artikli 27 lõike 2 punktis a osutatud iga-aastastes tulemusaruannetes hinnatud vahe-eesmärkide ja eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme**. Sõltuvalt kohandamise mõjust võib **kiidab** komisjon muudetud programmi heaks kiita.

[ME 91]

9. Komisjoni ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga viimase pädevuse raames koostööd tehes ja nendega konsulteerides võib asjaomane liikmesriik oma programmi piires vahendeid, sealhulgas tegevustoetuseks ette nähtud vahendeid ümber jagada, et rakendada lõikes 5 osutatud soovitused, millel on finantsmõju.
10. **Enne** kui mõni liikmesriik otsustab rahastamisvahendi toel rakendada projekte koos kolmanda riigiga või kolmandas riigis, peab ta **tagama, et kõik selle kolmanda riigi poolt võetavad, selles kolmandas riigis võetavad või selle kolmanda riigiga seotud meetmed oleksid kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega, ja nende puhul järgitakse täiel määral Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid. Asjaomane liikmesriik peab** enne projekti algust komisjoniga konsulteerima, **sealhulgas seoses eelpool nimetatud tingimuste täitmise tagamisega**.

[ME 92]

11. Kui mõni liikmesriik otsustab *erandkorras* rahastamisvahendi toel rakendada koos kolmanda riigiga, *kolmandas riigis* või ~~kolmandas riigis~~ *seoses kolmanda riigiga* meetmeid, mis on seotud ebaseadusliku piiriületamise seire, avastamise, tuvastamise, jälgimise, tõkestamise ja peatamisega eesmärgiga avastada ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning nende vastu võidelda või aidata kaitsta ja päästa rändajate elu, peab ta tagama, et ta on kooskõlas määruse (EL) nr 1052/2013 artikliga 20 komisjoni kõnealuse kolmanda riigiga sõlmitud kahepoolsest või mitmepoolsest koostöölepingust teavitanud. *Liikmesriigid tagavad tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte täieliku järgimise, sealhulgas avamerel toimuvate tegevuste puhul.* [ME 93]
- 11a. Kui liikmesriik otsustab käesoleva rahastamisvahendi raames alustada projekti koos kolmanda riigiga, kolmandas riigis või sellega seoses, teavitab liikmesriik sellest kümne päeva jooksul partnereid riiklikul tasandil esindavaid organisatsioone ja juhtkomitee liikmeid.* [ME 94]
12. Käesoleva rahastamisvahendi toel ostetud tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolliks *ning otsingu- ja päästeoperatsioonideks* vajaliku varustuse, sealhulgas transpordivahendite ja sidesüsteemide suhtes kohaldatakse järgmist: [ME 95]

- a) enne tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolliks vajaliku varustuse, sealhulgas transpordivahendite ja sidesüsteemide omandamist rahastamisvahendi toel peab liikmesriik tagama, et see varustus vastab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti standarditele, kui sellised standardid on kehtestatud, ja kontrollima koos Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga tehnilist kirjeldust eesmärgiga tagada Euroopa piiri- ja rannikuvalve kasutatava vara koostalitlusvõime;
- b) kogu liikmesriikide ostetud suuremahuline piirihaldusvarustus, nagu õhu- ja meretranspordi- ja seirevahendid, registreeritakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservis, et teha need vahendid kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 39 lõikega 8 kättesaadavaks;
- c) liikmesriigid võivad otsustada osta rahastamisvahendi toel seadmeid mitmeotstarbeliste mereoperatsioonide jaoks, eeldusel et neid seadmeid, mida haldab asjaomane siseriiklik ametiasutus, kasutatakse ühe aasta jooksul ja kogu riiklikul eesmärgil kasutamise ajal vähemalt 60 % ulatuses piirivalveoperatsioonideks. Need seadmed registreeritakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservis, et teha need vahendid kättesaadavaks kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 39 lõikega 8;

- d) selleks et toetada Euroopa piiri- ja rannikuvalve võimearenduse järjepidevat plaanimist ja ühishangete võimalikku kasutamist, esitavad liikmesriigid komisjonile artikli 27 kohaselt toimuva aruandluse osana olemasolevad plaanid selle kohta, missuguseid seadmeid neil on kavas järgnevatel aastatel rahastamisvahendi toel osta. Komisjon edastab selle teabe Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile.

Kui liikmesriigid rakendavad käesoleva rahastamisvahendi alusel meetmeid, mis on seotud merepiiri valvamisega, pööravad nad erilist tähelepanu oma rahvusvahelistele kohustustele seoses otsingu- ja päästetöödega merel ning neil on õigus kasutada sel eesmärgil seadmeid ja süsteeme, millele on osutatud käesoleva lõike punktides a–d. [ME 96]

13. Piirihalduse alane koolitus, mis on korraldatud käesoleva rahastamisvahendi toel, peab põhinema asjaomastel ühtlustatud ja tagatud kvaliteediga Euroopa haridus- ja koolitusstandarditel piiri- ja rannikuvalve valdkonnas ***ning liidu ja rahvusvahelisel õigusel, sealhulgas põhiõiguste, rahvusvahelise kaitse saamise ja asjaomase mereõiguse osas. [ME 97]***

14. Liikmesriigid peavad püüdma rakendada eelkõige IV lisa loetletud meetmeid. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta IV lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29.

15. Määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 17 lõikes 5 osutatud programmitöö peab põhinema ***Igas programmis nähakse kõigi erieesmärkide jaoks ette sekkumise liigid kooskõlas VI lisa tabelis tabeliga 1 sätestatud ning kavandatud vahendite näitlik jaotus sekkumise liikidel liikide või toetusvaldkondade kaupa.*** [ME 98]

Artikkel 13
Vahehindamine

-1. Programmidele tehakse vahehindamine ja hindamine vastavalt artiklile 26.

[ME 99]

1. 2024. aastal *aasta lõpuks* eraldab komisjon *pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist* asjaomaste liikmesriikide programmidele kooskõlas I lisa punkti 1 alapunktis c ja punktides 2–11 osutatud kriteeriumidega artikli 10 lõike 1 punktis b viidatud lisasumma. Eraldi tehakse I lisa punkti 1 alapunktis c ja punktides 2–11 osutatud kriteeriumide kohta leiduvate viimaste kättesaadavate statistiliste andmete alusel ja hakkab kehtima alates 2025. kalendriaastast. [ME 100]
 2. Juhul kui vähemalt ~~40%~~ **30 %** artikli 10 lõike 1 punktis a osutatud esialgselt programmi eraldisest ei ole ~~määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus]~~ artikli 85 kohaselt vahemaksetaotlustega kaetud, ei ole asjaomasel liikmesriigil õigust saada oma programmi jaoks lõikes 1 osutatud lisasummat. [ME 101]
- 2a. Lõiget 2 kohaldatakse ainult juhul, kui asjaomane õigusraamistik ja sellega seonduvad õigusaktid on jõustunud 1. jaanuariks 2022.** [ME 102]
3. Teemaatilisest rahastust alates 2025. aastast vahendite eraldamisel võetakse asjakohasel juhul arvesse edu, mis on saavutatud ~~määruse (EL) .../... [ühissätete määrus]~~ artiklis 12 osutatud tulemusraamistiku põhipunktide täitmisel, ning ja rakendamisel tuvastatud puudujääke. [ME 103]

Artikkel 14

Erimeetmed

1. Erimeetmed on riikidevahelised või siseriiklikud projektid, ***millel on liidu lisaväärtus ja*** mis on kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega ning mille elluviimiseks saab üks või mitu liikmesriiki või saavad kõik liikmesriigid oma programmi jaoks lisaeraldise. **[ME 104]**
2. Peale artikli 10 lõike 1 kohaselt arvatud eraldise võivad liikmesriigid saada vahendeid erimeetmete jaoks, tingimusel et need on programmis sihtotstarbeliselt märgitud ja et nende abil aidatakse rakendada käesoleva määruse eesmärke.
3. Neid vahendeid ei tohi kasutada programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise programmi muutmise kaudu heaks kiitnud.

Artikkel 15
Tegevustoetus

1. Tegevustoetus on osa liikmesriigi eraldisest, mida võib kasutada nende avaliku sektori asutuste toetamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest.
2. Liikmesriik võib kasutada kuni 30 % sellest summast, mille ta on käesolevast rahastamisvahendist saanud oma programmi jaoks, nende avaliku sektori asutuste tegevuskulude rahastamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest.
3. Tegevustoetust kasutavad liikmesriigid peavad tegutsema kooskõlas liidu *acquis*'ga piiride ja viisade valdkonnas. **[ME 105]**
4. Liikmesriigid peavad oma programmis ja artiklis 27 osutatud iga-aastastes tulemusaruannetes õigustama tegevustoetuse kasutamist käesoleva määruse eesmärkide saavutamise kontekstis. Enne programmi heakskiitmist peab komisjon pärast Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga viimase pädevuse ulatuses konsulteerimist vastavalt artikli 12 lõikele 3 hindama tegevustoetuse kasutamise soovist teatanud liikmesriikide lähteolukorda, võttes arvesse nende liikmesriikide esitatud teavet ning võimaluse korral Schengeni hindamiste ja haavatavuse hindamiste raames kättesaadavat teavet, sealhulgas kõnealuste hindamiste järel esitatud soovitusi.

5. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 3 punkti c kohaldamist, suunatakse tegevustoetus ~~konkreetsete ülesannetele ja teenustele~~ *rahastamiskõblikele meetmetele*, mis on sätestatud VII lisas. [ME 106]
6. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta VII lisas loetletud ~~konkreetsete ülesannete ja teenuste~~ *rahastamiskõblike meetmete* muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29. [ME 107]

Artikkel 16

Tegevustoetus transiidi eriskeemile

1. Käesolevast rahastamisvahendist kompenseeritakse transiidiviisade eest saamata jäänud tulu ning transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) rakendamisest tulenev lisakulu vastavalt määrustele (EÜ) nr 693/2003 ja (EÜ) nr 694/2003.
2. Leedule artikli 7 lõike 2 punkti a kohaselt transiidi eriskeemi jaoks eraldatavad vahendid tehakse kättesaadavaks Leedu jaoks ettenähtud täiendava tegevustoetusena kooskõlas programmi raames tegevustoetust saama kõlblike meetmetega, millele on osutatud VII lisas.
3. Erandina artikli 15 lõikest 2 võib Leedu talle artikli 7 lõike 2 punkti a kohaselt eraldatud summat kasutada tegevustoetuse rahastamiseks lisaks artikli 15 lõikes 2 osutatud summale.
4. Kui tehakse muudatusi, mis mõjutavad transiidi eriskeemi olemasolu või toimimist, vaatavad komisjon ja Leedu käesoleva artikli kohaldamise läbi.

3. JAGU

TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE OTSESE JA KAUDSE TÄITMISE RAAMES

Artikkel 17

Kohaldamisala

Komisjon rakendab käesoleva jao kohast toetust kas otse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktiga a või kaudselt kooskõlas kõnealuse artikli punktiga c.

Artikkel 18

Liidu meetmed

1. Liidu meetmed on riikidevahelised projektid või liidu erihuvides olevad projektid, mis on kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega.
2. Komisjoni algatusel võib rahastamisvahendist rahastada liidu meetmeid, mille eesmärk on saavutada käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmäärke ja mis on kooskõlas II ja III lisaga.
3. Liidu meetmete raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud mis tahes vormis, eelkõige toetuste kujul, hankemenetluse teel ja auhindadena. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.

4. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse [VIII jaotisega].
5. Ettepanekuid hindav komisjon võib koosneda väliseksperdidest.
6. Vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega võib katta riske, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite hüvitamisega ning neid osamakseid käsitatakse finantsmääruse kohase piisava tagatisena. Kohaldatakse määruse (EL) .../... [tagatisfondi määruse järglane] [artiklit X].

Artikkel 19

Segarahastamistoimingud

Käesoleva rahastamisvahendi raames otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [~~InvestEU fondi määruse~~] ja finantsmääruse [~~X jaotisega~~]. [ME 108]

Artikkel 20

Komisjoni tasandil antav tehniline abi

Rahastamisvahendist võib toetada tehnilise abi meetmeid, mida rakendatakse komisjoni algatusel või tema nimel. Neid meetmeid, ***nimelt ettevalmistavaid samme, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamistoiminguid ja kõiki haldus- ja tehnilise abi meetmeid, mis on vajalikud käesoleva määruse rakendamiseks, vajaduse korral koos kolmandate riikidega***, võib rahastada 100 % ulatuses. [ME 109]

Artikkel 21

Auditid

Liidu rahalise toetuse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või organitelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.

Artikkel 22

Teavitamine, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti **reklaamivad** meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes **asjaomastele** eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset **mõtestatud teavet asjaomastes keeltes**. **Liidu rahastamise nähtavuse tagamiseks osutavad liidu toetuse saajad meetme kohta teabe andmisel rahastamise päritolule. Sel eesmärgil veenduvad rahaliste vahendite saajad, et igasuguses meediale ja üldsusele suunatud teavet teabes tõstetakse esile liidu embleemi ja nimetatakse selge sõnaga liidu rahalist toetust.**
[ME 110]
2. Komisjon **Võimalikult laia avalikkuseni jõudmiseks** rakendab käesoleva komisjon rahastamisvahendi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. **Komisjon avaldab eelkõige teabe temaatilise rahastu igaaastaste ja mitmeaastaste programmide väljatöötamise kohta. Samuti avaldab komisjon avalikult kättesaadaval veebilehel selliste operatsioonide loetelu, mis on välja valitud temaatilisest rahastust toetuse saamiseks, ja ajakohastab seda loetelu vähemalt iga kolme kuu tagant.** Käesolevale rahastamisvahendile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide **rakendamise** tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud käesoleva määruse eesmärkidega. **Komisjon võib eelkõige edendada häid tavasid ja vahetada rahastamisvahendi rakendamisega seotud teavet.** [ME 111]

- 2a. *Komisjon avaldab lõikes 2 osutatud teabe avatud masinloetavas vormingus, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/98/EÜ⁵⁴ artikli 5 lõikes 1, et andmeid saaks sortida, otsida, võrrelda ja taaskasutada ning neist saaks väljavõtteid teha. Andmeid peab saama sortida tähtsuse, erieesmärgi, toetuskõlblike tegevuse kogukulude, projektide kogukulude, hankemenetluste kogukulude, toetuse saaja nime ja töövõtja nime järgi. [ME 112]*
- 2a. *Liikmesriigid peavad edastama komisjonile teabe eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate programmide arengu kohta, et selle teabe saaks avaldada komisjoni veebisaidil. [ME 113]*

⁵⁴ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/98/EÜ avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 90).*

4. JAGU

TOETUS JA SELLE RAKENDAMINE EELARVE JAGATUD, OTSESE JA KAUDSE TÄITMISE RAAMES

Artikkel 23

Erakorraline abi

1. ~~Rahastamisvahendist antakse~~ **Komisjon võib otsustada anda erandkorras viimase abinõuna** rahalist toetust kiireloomuliste konkreetsete vajaduste rahuldamiseks **nõuetekohaselt põhjendatud** hädaolukorras, ~~mis on tingitud~~. **Selline olukord võib tuleneda** pakilisest ja erakorralisest survest, mis on seotud sellega, et suur või ebaproportsionaalne hulk kolmanda riigi kodanikke on ületanud, ületab või võib eeldatavasti ületada ühe või mitme liikmesriigi välispiiri, eelkõige sellistel piirilõikudel, millele määratud mõjutase on selline, et see ähvardab ohustada kogu Schengeni ala toimimist, või mõnes muus ~~pakilisest ja erakorralisest survest tingitud olukorras, mis~~ **nõuetekohaselt põhjendatud hädaolukorras, mis nõuab kiireloomulisi meetmeid välispiiridel ja** kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse ja nõuab kiiret tegutsemist. **Komisjon teavitab sellest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu.** [ME 114]
2. Erakorralist abi võib anda otse detsentraliseeritud asutustele.

3. Erakorralise abi võib eraldada liikmesriikide programmidele lisaks artikli 10 lõike 1 kohaselt arvatud eraldisele, tingimusel et see on programmis sihtotstarbeliselt märgitud. Neid vahendeid ei tohi kasutada programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise programmi muutmise kaudu heaks kiitnud.
4. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse [VIII jaotisega].
 - 4a. *Kui see on meetme rakendamiseks vajalik, võib erakorraline abi katta kulutusi, mis tehti enne toetustaotluse või abitaotluse esitamise kuupäeva, kuid mitte enne 1. jaanuari 2021. [ME 115]*
 - 4b. *Erakorralise abi andmisel järgitakse täielikult liidu acquis'd ning liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad nende allkirjastatud rahvusvahelistest õigusaktidest. [ME 116]*

Artikkel 24

Kumulatiivne, täiendav ja kombineeritud rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust rahastamisvahendi alusel, võib saada toetust ka mis tahes muust liidu programmist, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Toetust andnud liidu programmide eeskirju kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega nad on meedet toetanud. Kumulatiivse rahastamise kogusumma ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja liidu eri programmide antavat toetust võib arvestada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused. ***Käesoleva rahastamisvahendi alusel liidu programmidest makstavad toetused kinnitatakse asjakohasel juhul komisjoni tööprogrammides või riiklikes programmides ja iga-aastastes tulemusaruannetes.*** [ME 117]

2. ~~Meetmed~~ ***Tegevused***, mis on saanud kvaliteedimärgise või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele: [ME 118]
 - a) neid on hinnatud rahastamisvahendi projektikonkursi alusel;
 - b) need vastavad kõnealuse projektikonkursiga ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele;
 - c) eelarvepiirangute tõttu ei saa neid selle projektikonkursi alusel rahastada;nad võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 67 lõikega 5 ning määruse (EL) .../... [ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja järelevalve] artikliga 8 ***liidu struktuurifondidest***, tingimusel et need meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse toetust andva fondi või rahastamisvahendi eeskirju. [ME 119]

5. JAGU

JÄRELEVALVE, ARUANDLUS JA HINDAMINE

1. alajagu.

Üldsätted

Artikkel 25

Järelevalve ja aruandlus

1. Komisjon esitab kooskõlas oma aruandlusnõuetega, mis tulenevad finantsmääruse artikli ~~43~~ **41** lõike 3 punkti h alapunkti i alapunktist iii, ja V lisale tuginedes Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe tulemuste kohta ***vähemalt kord aastas***. [ME 120]
2. Komisjonile antakse vastavalt artiklile 29 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte V lisa muutmiseks, et teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas tulemusi käsitlevas teabes vajalikke kohandusi.
3. Näitajad, mille abil antakse aru rahastamisvahendi edusammude kohta käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel, on esitatud VIII lisas. Väljundnäitajate baasväärtuseks võetakse null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud eesmärgid peavad olema kumulatiivsed. ***Eelarve jagatud täitmise raames eraldatud vahendite puhul kasutatakse ühiseid näitajaid. Taotluse korral tehakse komisjoni saadud andmed väljund- ja tulemusnäitajate kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks.*** [ME 121]

4. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
5. Selleks et tagada rahastamisvahendi tulemuslikud edusammud oma eesmärkide saavutamisel, antakse komisjonile kooskõlas artikliga 29 õigus võtta VIII lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, et vaadata näitajad vajaduse korral läbi ja neid täiendada ning et lisada käesolevasse määrusesse sätteid järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamise, sealhulgas liikmesriikidele esitatava teabe kohta.
 - 5a. ***Rahaliste vahendite puhul, mida eraldatakse eelarve jagatud täitmise raames, peavad järelevalve ja aruandlus põhinema VI lisas sätestatud sekkumise liikidel. Komisjonile on õigus võtta kooskõlas artikliga 29 vastu delegeeritud õigusakte selleks, et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine. [ME 122]***
 - 5b. ***Komisjon pöörab kooskõlas artikliga 5 ja artikli 12 lõigetega 10 ja 11 erilist tähelepanu kolmandate riikide poolt võetavate, kolmandates riikides võetavate või kolmandate riikidega seotud meetmete järelevalvele. [ME 123]***

Artikkel 26

Hindamine

1. Komisjon teeb **31. detsembriks 2024** käesoleva määruse, sealhulgas käesoleva rahastamisvahendi raames rakendatud meetmete vahehindamise ja tagasivaatelise hindamise. **rakendamise vahehindamise. Vahehindamises käsitletakse rahastu tulemuslikkust, tõhusust, lihtsustamist ja paindlikkust. Täpsemalt sisaldab vahehindamine hinnangut järgmise kohta: [ME 124]**
 - a) *käesoleva määruse eesmärkide täitmisel tehtud edusammud, võttes arvesse olemasolevat asjakohast teavet, eelkõige artikli 30 kohaselt esitavaid liikmesriikide iga-aastaseid tulemusaruandeid ning VIII lisas sätestatud väljund- ja tulemusnäitajaid; [ME 125]*
 - b) *rahastu raames rakendatud meetmete ja läbiviidud operatsioonide liidu lisaväärtus; [ME 126]*
 - c) *rahastamisvahendi panus välispiiril esinevate ja esilekerkivate probleemide lahendamisse ja ühise viisapoliitika arendamisse ning rahastamisvahendi kasutamine Schengeni hindamismehhanismi ja haavatavuse hindamise alusel tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks; [ME 127]*
 - d) *II lisas sätestatud rakendusmeetmete ja III lisas sätestatud meetmete jätkuv olulisus ja asjakohasus; [ME 128]*
 - e) *käesolevast rahastamisvahendist ja muudest liidu fondidest toetatavate meetmete vastastikune täiendavus ja sidusus. [ME 129]*

Vahehindamises võetakse arvesse Sisejulgeolekufondi osana aastatel 2014–2020 toimunud välispiiride ja viisade rahastamisvahendi pikaajalise mõju tagasivaatelse hindamise tulemusi. [ME 130]

- 1a. Komisjon teeb 31. jaanuariks 2030 tagasivaatelse hindamise. Samaks kuupäevaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande. Tagasiulatuva hindamine hõlmab lõikes 1 sätestatud elementide hindamist. Sellega seoses hinnatakse vahendi pikemaajalist mõju, et sellest lähtuvalt teha otsus rahastu edaspidise võimaliku jätkamise või muutmise kohta. [ME 131]*
2. Vahehindamine ja tagasivaateline hindamine tehakse õigeaegselt, et nende tulemusi oleks võimalik kaasata otsustusprotsessi vastavalt määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 40 sätestatud ajakavale *käesoleva määruse artiklile 14. [ME 132]*
- 2a. Komisjon pöörab kooskõlas artikliga 5 ja artikli 12 lõigetega 10 ja 11 erilist tähelepanu kolmandate riikide poolt või kolmandates riikides võetavate või kolmandate riikidega seotud meetmete järelevalvele. [ME 133]*

2. alajagu.

Eeskirjad eelarve jagatud täitmise korral

Artikkel 27

Iga-aastased tulemusaruanded

1. Liikmesriigid peavad 15. veebruariks 2023 ja iga järgneva aasta samaks kuupäevaks kuni 2031. aastani (kaasa arvatud) esitama komisjonile iga-aastase tulemusaruande, nagu see on sätestatud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 36 lõikes 6. 2023. aastal esitatav aruanne peab hõlmama programmi rakendamist kuni 30. juunini 2022. ***Liikmesriigid avaldavad need aruanded asjakohasel veebisaidil ning edastavad need Euroopa Parlamendile ja nõukogule. [ME 134]***
2. Iga-aastases tulemusaruandes esitatakse eelkõige järgmine teave:
 - a) programmi rakendamisel ning vahe-eesmärkide ja lõppeesmärkide saavutamisel tehtud edusammud, võttes arvesse ***komisjonile edastatud uusimaid andmeid, nagu on nõutud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 37 koondandmeid; [ME 135]***
 - aa) ***riiklike programmide raamatupidamise aastaaruande jaotus sissenõudmisteks, lõplikele toetusesaajatele tehtud eelmakseteks ning tegelikult tehtud kulutuste hüvitamiseks; [ME 136]***
 - b) programmi täitmist mõjutavad probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed, ***sealhulgas komisjoni poolt artiklis 258 osutatud rikkumismenetlusega seoses esitatud põhjendatud arvamused; [ME 137]***
 - c) rahastamisvahendist ***toetatavate meetmete*** ja muudest liidu fondidest, ***eriti liidu välisrahastamisvahenditest ning muu toetatavate meetmete, eriti kolmandates riikides või nende riikidega seoses rakendatavate meetmete antava toetuse*** vastastikune täiendavus, ***koordineeritus ja sidusus; [ME 138]***

d) programmi panus liidu asjaomase *acquis*' ja liidu tegevuskavade rakendamisse;

da) *põhiõigustega seotud nõuete järgimine*; [ME 139]

e) teavitus- ja nähtavusmeetmete rakendamine;

f) rakendamistingimuste täitmine ja nende kohaldamine kogu programmitöö perioodi vältel;

fa) *projektide rakendamine kolmandates riikides või nendega seoses*. [ME 140]

3. Komisjon võib esitada iga-aastase tulemusaruande kohta märkusi kahe kuu jooksul alates aruande kättesaamise kuupäevast. Kui komisjon ei ole nimetatud tähtaja jooksul oma tähelepanekuid esitanud, loetakse aruanded vastuvõetuks. ***Pärast vastuvõtmist teeb komisjon iga-aastaste tulemusaruannete kokkuvõtted kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning avaldab nimetatud iga-aastaste tulemusaruannete kokkuvõtted asjakohasel veebisaidil.*** [ME 141]
4. Käesoleva artikli rakendamiseks ühetaoliste tingimuste tagamiseks võtab komisjon vastu rakendusakti, millega kehtestatakse iga-aastase tulemusaruande vorm. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 28

Järelevalve ja aruandlus

1. ~~Kooskõlas määruse (EL) .../... [ühisätete määrus] IV jaotisega toimuv järelevalve ja aruandlus peab põhinema VI lisa tabelites 1, 2 ja 3 sätestatud sekkumise liikidel. Selleks et tulla toime ettenägematute või uute oludega või tagada tõhus rahastamine, tuleb anda komisjonile õigus võtta VI lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 29.~~
2. ~~Kasutatakse ühiseid näitajaid kooskõlas määruse (EL) .../... [ühisätete määrus] artikli 12 lõikega 1 ning artiklitega 17 ja 37. [ME 142]~~

III PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 29

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites **8**, 12, 15, 25 ja 28 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028. **[ME 143]**
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites **8**, 12, 15, 25 ja 28 osutatud õiguste delegeerimise igal ajal tühistada. Tagasisivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud õiguste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. **[ME 144]**
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 8, 12, 15, 25 ja 28 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui nad on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. **[ME 145]**

Artikkel 30

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi koordineerimiskomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
- ~~3. Kui komitee arvamust ei esita, siis komisjon rakendusakti eelnõu vastu ei võta. Seda sätet ei kohaldata artikli 27 lõikes 4 osutatud rakendusakti suhtes. **[ME 146]**~~

Artikkel 31
Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta selliste meetmete jätkumist või muutmist, mis on hõlmatud määrusega (EL) nr 515/2014 Sisejulgeolekufondi (2014–2020) osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendiga ning kõnealust määrust kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
2. Rahastamisvahendi rahastamispaketist võib katta ka sellise tehnilise ja haldusabi kulud, mille andmine on vajalik tagamaks ülemineku rahastamisvahendi ja nende meetmete vahel, mis on vastu võetud rahastamisvahendi eelkäija ehk määrusega (EL) nr 515/2014 Sisejulgeolekufondi (2014–2020) osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendi raames.

Artikkel 32
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

Eelarve jagatud täitmise raames hallatavate programmide rahastamise kriteeriumid

1. Artiklis 10 osutatud olemasolevad vahendid jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:
 - a) iga liikmesriik saab rahastamisvahendist kindla summa, mille suurus on 5 000 000 eurot, ainult programmitöö perioodi alguses;
 - b) Leedule eraldatakse transiidi eriskeemi jaoks 157 200 000 eurot ainult programmitöö perioodi alguses;
 - c) artiklis 10 osutatud ülejäänud vahendid jaotatakse järgmiste kriteeriumide alusel:
 - 30 % välismaismaapiiridele;
 - 35 % välismerepiiridele,
 - 20 % lennujaamadele,
 - 15 % konsulaaresindustele.

2. Punkti 1 alapunkti c alusel välismaismaapiiride ja välismerepiiride jaoks kättesaadavad vahendid jaotatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:
 - a) 70 % vastavalt nende välismaismaapiiri ja välismerepiiri pikkusele, mis arvutatakse iga määruses (EL) nr 1052/2013 määratletud piirilõigu puhul kaaluteguri põhjal, mis määratakse kindlaks vastavalt punktile 11; ning
 - b) 30 % vastavalt nende välismaismaapiiril ja välismerepiiril avalduvale töökoormusele, mis on kindlaks määratud vastavalt punkti 7 alapunktile a.
3. Punkti 2 alapunktis a osutatud kaaluteguri määrab kindlaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet kooskõlas punktiga 11.
4. Punkti 1 alapunkti c kohaselt lennujaamadele mõeldud vahendid jagatakse liikmesriikide vahel vastavalt nende lennujaamade töökoormusele, mis määratakse kindlaks vastavalt punkti 7 alapunktile b.
5. Punkti 1 alapunkti c kohaselt konsulaaresindustele mõeldud vahendid jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:
 - a) 50 % vastavalt liikmesriikide konsulaaresinduste (välja arvatud aukonsulaatide) arvule riikides, mis on loetletud nõukogu määruse (EÜ) nr 539/2001 I lisas, ning
 - b) 50 % vastavalt viisapoliitika haldamisega seotud töökoormusele liikmesriikide konsulaaresindustes nendes riikides, mis on loetletud määruse (EÜ) nr 539/2001 I lisas, nagu on kindlaks määratud käesoleva lisa punkti 7 alapunktis c.

6. Punkti 1 alapunktis c nimetatud vahendite jaotamisel tähendab mõiste „välismerepiirid“ liikmesriikide territoriaalmere välispiire, nagu on määratletud kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni artiklitega 4–16. Kui aga *siiski* ebaseadusliku sisserände või sisenemise tõkestamiseks on vaja regulaarselt korraldada kaugoperatsioone, loetakse nendeks piirideks kõrge ohutasemega piirkonna välispiirid. Sellisel juhul kasutatakse mõistet „ohupiirkonna välismerepiirid“, mille määratlemisel võetakse arvesse asjaomaste liikmesriikide esitatud viimase kahe aasta operatiivandmeid. Seda määratlust kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamisel. **[ME 147]**

7. Rahaliste vahendite esialgseks eraldamiseks hinnatakse töökoormust möödunud 36 kuu uusimate keskmiste näitajate põhjal, mis on kättesaadavad käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval. Vahekokkuvõtte tegemiseks hinnatakse töökoormust möödunud 36 kuu uusimate keskmiste näitajate põhjal, mis on kättesaadavad 2024. aastal tehtava vahehindamise ajal. Töökoormuse hindamise aluseks on järgmised tegurid:

- a) välismaismaapiiridel ja välismerepiiridel:
- 1) ~~70%~~ **60 %** vastavalt ametlikes piiripunktides välispiiri ületanud isikute arvule; [ME 148]
 - 2) ~~30%~~ **20 %** vastavalt nende kolmandate riikide kodanike arvule, kellel keelati välispiiril siseneda; [ME 149]
- 2a) 20 % inimestest, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse või kes on märgitud sellises taotluses pereliikmena ning kelle taotlusi on menetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/32/EL⁵⁵ artiklis 43 osutatud piirimenetluse raames. [ME 150]**
- b) lennujaamades:
- 1) 70 % vastavalt ametlikes piiripunktides välispiiri ületanud isikute arvule;
 - 2) 30 % vastavalt nende kolmandate riikide kodanike arvule, kellel keelati välispiiril siseneda.
- c) konsulaaresindustes:
- lühiajalise viisa või lennujaama transiidiviisa taotluste arv.

⁵⁵

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja ülevõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

8. Punkti 5 alapunktis a osutatud konsulaaresinduste arvu võrdlusnäitajad arvutatakse vastavalt teabele, mis on esitatud komisjoni 19. märtsi 2010. aasta otsuse C(2010) 1620 (millega kehtestatakse viisataotluste menetlemise ja välja antud viisade muudatuste käsiraamat) 28. lisas.

Kui liikmesriigid ei ole asjaomast statistikat esitanud, kasutatakse nende liikmesriikide kohta uusimaid andmeid. Kui liikmesriigi kohta andmed puuduvad **või kui liikmesriik ei esita seda teavet kaks aastat järjest**, on võrdlusnäitaja null.

[ME 151]

9. Töökoormuse võrdlusnäitajad, millele on osutatud:
- a) punkti 7 alapunkti a alapunktis 1 ja punkti 7 alapunkti b alapunktis 1, põhinevad kõige värskemal statistikal, mille liikmesriigid on esitanud kooskõlas liidu õigusega;
 - b) punkti 7 alapunkti a alapunktis 2 ja punkti 7 alapunkti b alapunktis 2, põhinevad komisjoni (Eurostati) koostatud värskematel statistilistel andmetel, mis omakorda põhinevad andmetel, mille liikmesriigid on esitanud kooskõlas liidu õigusega;
 - c) punkti 7 alapunktis c on värskem viisastatistika, mille komisjon on avaldanud vastavalt viisaeeskirja⁵⁶ artiklile 46.
 - d) Kui liikmesriigid ei ole asjaomast statistikat esitanud, kasutatakse nende liikmesriikide kohta uusimaid andmeid. Kui liikmesriigi kohta andmed puuduvad **või kui liikmesriik ei esita seda teavet kaks aastat järjest**, on võrdlusnäitaja null. [ME 152]

⁵⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

10. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet esitab komisjonile aruande vahendite jaotuse kohta punkti 1 alapunktis c osutatud välismaismaapiiride, välismerepiiride ja lennuväljade vahel. **Komisjon teeb aruande üldsusele kättesaadavaks. [ME 153]**
11. Rahaliste vahendite esialgseks eraldamiseks määratakse punktis 10 osutatud aruandes kindlaks iga piirilõigu keskmine ~~ohutase~~ **mõjutase**, tuginedes möödunud 36 kuu uusimatele keskmistele näitajatele, mis on kättesaadavad käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval. Vahekokkuvõtte tegemiseks määratakse lõikes 10 osutatud aruandes kindlaks iga piirilõigu keskmine ~~ohutase~~ **mõjutase**, tuginedes möödunud 36 kuu uusimatele keskmistele näitajatele, mis on kättesaadavad 2024. aastal tehtava vahehindamise ajal. Selles määratakse määruses (EL) nr 1052/2013 määratletud ~~ohutasemeid~~ **mõjutasemeid** kohaldades iga piirilõigu kohta kindlaks järgmised konkreetsed kaalutegurid: [ME 154]
- a) 0,5 madala ~~ohutaseme~~ **mõjutaseme** korral; [ME 155]
 - b) 3 keskmise ~~ohutaseme~~ **mõjutaseme** korral; [ME 156]
 - c) 5 kõrge ~~ohutaseme~~ **mõjutaseme** korral. [ME 157]
 - d) 8 kriitilise ~~ohu~~ korral. [ME 158]

II LISA
Rakendusmeetmed

1. Rahastamisvahendiga aidatakse saavutada artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud konkreetset eesmärki järgmiste rakendusmeetmete abil:

- a) piirikontrolli tugevdamine kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 4 punktiga a,
 - i. suurendades suutlikkust teha välispiiridel kontrolle ja järelevalvet, sealhulgas tugevdades meetmeid **seadusliku piiriületuse lihtsustamiseks ja vajaduse korral meetmeid, mis on seotud** piiriülese kuritegevuse, nagu rändajate ebaseaduslik **ebaseadusliku** üle piiri toimetamine, ~~inimkaubandus~~ **toimetamise, inimkaubanduse ja terrorismi ennetamiseks terrorismi ennetamise ja avastamiseks avastamisega, ning meetmeid, mis on seotud rahvusvahelist kaitset vajavate või taotlevate isikute edasisuunamisega; [ME 159]**
 - ii. ~~toetades merel toimuva patrull- ja vaatlustegevuse raames tehtavaid otsingu- ja päästetöid; [ME 160]~~
 - iii. rakendades Schengeni alal piirikontrolliga seotud tehnilisi ja operatiivmeetmeid, **tingimusel et need meetmed ei ohusta vaba liikumist; [ME 161]**

- iv. analüüsid sisejulgeolekuohte ja selliseid ohte, mis võivad mõjutada välispiiride toimimist või turvalisust;
- v. toetades käesoleva määruse kohaldamisala raames liikmesriike, kellele avaldub või võib ELi välispiiridel avalduda ebaproportsionaalset suurt rändesurve **artiklis 23 osutatud hädaolukorras olevaid liikmesriike**, muu hulgas tehnilise ja operatiivtoe kaudu **abil** ning kasutades esmase vastuvõtu piirkondades rände haldamise tugirühmi; [ME 162]
- b) Euroopa piiri- ja rannikuvalve edasine arendamine ühise suutlikkuse suurendamise, ühishangete, ühiste standardite kehtestamise ja muude meetmetega, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahelist koostööd ja koordineerimist **koostööd ja koordineerimist, et arendada edasi Euroopa piiri- ja rannikuvalvet**; [ME 163]
- c) piirikontrolli või piiril täidetavate ülesannete eest vastutavate siseriiklike ametiasutuste koostöö tõhustamine riigi tasandil ja ELi tasandil kas liikmesriikide vahel või ühelt poolt liikmesriikide ja teiselt poolt asjaomaste liidu organite, asutuste ja **või** ametite või kolmandate riikide, **sealhulgas välistegevuse eest vastutavate ametite** vahel; [ME 164]

- d) välispiire käsitleva liidu *acquis*' ühtse kohaldamise tagamine, sealhulgas kvaliteedikontrolli mehhanismide, nagu määruse (EL) nr 1053/2013 kohase Schengeni hindamismehhanismi, määruse (EL) 2016/1624 kohaste haavatavuse hindamiste ja riiklike kvaliteedikontrolli mehhanismide raames antud soovitude rakendamine;
- e) ***nende*** suuremahuliste IT-süsteemide kasutuselevõtt, käitamine ja hooldamine piirihalduse valdkonnas, ***mida juba hõlmab liidu õigus***, sealhulgas nende IT-süsteemide ja nende sideinfrastruktuuri koostalitlusvõime ***ning andmete kvaliteedi parandamise ja teabe edastamise tõhustamise meetmete*** tagamine.
[ME 165]
- ea) ***võimekuse suurendamine, et anda merehädalistele abi eelkõige otsingu- ja päästetööde toetamise abil;*** [ME 166]
- eb) ***toetades merel toimuva patrull- ja vaatlustegevuse raames tehtavaid otsingu- ja päästetöid;*** [ME 167]

2. Rahastamisvahendiga aidatakse saavutada artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud konkreetset eesmärki järgmiste rakendusmeetmete abil:

- a) tõhusate ja kliendisõbralike teenuste osutamine viisataotlejatele, säilitades samal ajal viisamenetluse turvalisuse ja terviklikkuse, ***pöörates erilist tähelepanu haavatavatele isikutele ja lastele***; [ME 168]
- aa) ***abi liikmesriikidele viisade väljaandmisel, sealhulgas piiratud territoriaalse kehtivusega viisade puhul, mida väljastatakse humanitaarkaalutlustel, riiklikes huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu, samuti liidu ümberasustamis- või ümberpaigutamiskeskustega hõlmatud isikutele, ning viisaid käsitleva liidu acquis' täielikul järgimisel***; [ME 169]
- b) viisaid käsitleva liidu *acquis'* ühetaolise kohaldamise tagamine, sealhulgas ühise viisapoliitika edasiarendamine ja ajakohastamine;
- c) liikmesriikide viisataotluste menetlemise alase koostöö eri vormide arendamine;
- d) suuremahuliste IT-süsteemide kasutuselevõtt ***ajakohastamine***, käitamine ja hooldamine ühise viisapoliitika valdkonnas, sealhulgas nende IT-süsteemide ja nende sideinfrastruktuuri koostalitlusvõime tagamine. [ME 170]

III LISA

Toetuse kohaldamisala

1. Artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärgi raames toetatakse rahastamisvahendist eelkõige järgmist:
 - a) taristu, hooned, süsteemid ja teenused, mida on vaja piiripunktides, esmase vastuvõtu keskustes ja piiripunktide vahel toimuvaks piirivalveks, et hoida ära ja tõkestada ebaseaduslikku piiriületamist, ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust välispiiril ning tagada seaduslike reisijate voogude sujuvus **ja rändevoogude tulemuslik haldamine, sealhulgas meetmed, mis on seotud rahvusvahelist kaitset vajavate või seda taotleda soovivate isikute edasisuunamisega, tagades alati asjaomaste isikute inimväärse kohtlemise;**
[ME 171]
 - b) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti väljatöötatud standarditele vastav, tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolleks ette nähtud varustus, sealhulgas transpordivahendid ja sidesüsteemid, kui sellised standardid on olemas;
 - c) Euroopa integreeritud piirihalduse arendamise valdkonna koolitus, võttes arvesse operatiivvajadusi, ja riskianalüüsi ning **riigispetsiifilistes soovitustes kindlakstehtud probleeme – kõiki** täielikus kooskõlas põhiõigustega;
[ME 172]

- d) kontaktametnike lähetamine kolmandatesse riikidesse, ~~nagu on määratletud määruses (EL) nr.../... [uus Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni määrus]~~, ning piirivalveametnike ja teiste ekspertide lähetamine liikmesriikidesse või liikmesriikidest kolmandatesse riikidesse, ekspertide või kontaktametnike võrgustike koostöö ja operatiivsuutlikkuse suurendamine, parimate tavade vahetamine ning Euroopa võrkude suutlikkuse suurendamine liidu poliitika hindamise, edendamise, toetamise ja arendamise eesmärgil; [ME 173]
- e) uuringud, katseprojektid ja muud asjakohased meetmed, mille eesmärk on rakendada või arendada Euroopa integreeritud piirihaldust, sealhulgas meetmed, mis on suunatud Euroopa piiri- ja rannikuvalve arendamisele, näiteks ühine suutlikkuse suurendamine, ühishanked, ühiste standardite kehtestamine, ja muud meetmed, millega ühtlustatakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja liikmesriikide vahelist koostööd ja koordineerimist, ***samuti meetmed, mis on seotud rahvusvahelist kaitset vajavate või seda taotleda soovivate isikute edasisuunamisega***; [ME 174]

- f) meetmed, mille eesmärk on arendada uuenduslikke meetodeid või võtta kasutusele uusi tehnoloogiaid, mida on võimalik teistes liikmesriikides üle võtta, eelkõige rakendada julgeoleku-uuringute tulemusi, kui Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet on määruse (EL) 2016/1624 artikli 37 alusel tegutsedes kindlaks teinud, et see aitab kaasa Euroopa piiri- ja rannikuvalve operatiivvõimekuse arendamisele. ***Kõnealused uuenduslikud meetodid ja uued tehnoloogiad on täielikus kooskõlas põhiõiguste ja isikuandmete kaitse õigusega; [ME 175]***
- g) ettevalmistavad ***sammud***, järelevalve-, haldus- ja tehnilised meetmed, mis on vajalikud välispiirpoliitika rakendamiseks, sealhulgas Schengeni ala juhtimise tugevdamiseks, arendades ja rakendades määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamismehhanismi, mille eesmärk on kontrollida Schengeni *acquis*' ja Schengeni piirieskirjade kohaldamist, sealhulgas kohapealseid kontrollkäike tegevate komisjoni ja liikmesriikide ekspertide kulusid, samuti meetmed, millega rakendatakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti poolt kooskõlas määrusega (EL) nr 2016/1624 tehtud haavatavuse hindamiste raames antud soovitusi; **[ME 176]**

- ga) *meetmed, mille eesmärk on parandada viisa- ja piirivaldkonna IT-süsteemides säilitatavate andmete kvaliteeti ning andmesubjekti võimalusi kasutada õigust teabele, andmetele juurdepääsule, nende parandamisele, kustutamisele ja nende töötlemise piiramisele seoses meetmetega, mis kuuluvad käesoleva õigusakti kohaldamisalasse; [ME 208]*
- h) isikute tuvastamine, sõrmejälgede võtmine, registreerimine, turvakontrollid, küsitlemine, teabe andmine, arstlik läbivaatus ja haavatavuse kontroll ning vajaduse korral arstiabi ning *asjakohasel juhul* kolmandate riikide kodanike suunamine asjakohase ~~menetluse~~ *varjupaigamenetluse* juurde välispiiril, eelkõige esmase vastuvõtu piirkondades; [ME 177]
- i) meetmed, mille eesmärk on suurendada sidusrühmade ja üldsuse teadlikkust välispoliitikast ning tutvustada liidu poliitilisi prioriteete;
- j) statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine, *võttes nõuetekohaselt arvesse diskrimineerimiskeelu põhimõtet*; [ME 178]
- k) tegevustoetus Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamiseks.
- ka) *heade tavade ja eksperditeadmiste vahetamine, sealhulgas seoses põhiõiguste kaitsega piirikontrolli eri aspektide raames ja eelkõige seoses haavatavate isikute tuvastamise, neile kohese abi andmise ning nende kaitseteenistustele üleandmisega; [ME 179]*
- kb) *meetmed, mille eesmärk on selliste poliitikameetmete ja menetluste väljatöötamine, järelevalve ja hindamine, nagu ühiste statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate rakendamine edusammude mõõtmisel ja poliitika arengusuundade hindamisel. [ME 180]*

2. Artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgi raames toetatakse rahastamisvahendist eelkõige järgmist:

- a) taristu ja ehitised, mis on vajalikud viisatootluste menetlemiseks ja konsulaarkoostööks, sealhulgas julgeolekumeetmed, samuti muud meetmed, mille eesmärk on parandada viisatootlejatele osutatavate teenuste kvaliteeti;
- b) viisatootluste menetlemiseks ja konsulaarkoostööks vajalik varustus ja sidesüsteemid;
- c) konsulaartöötajate ning ühist viisapoliitikat ja konsulaarkoostööd rakendava muu personali koolitus, ***sealhulgas vajaduse korral põhiõiguste järgimise vallas***; [ME 181]
- d) parimate tavade ja ekspertide vahetus, sealhulgas ekspertide lähetamine ning Euroopa võrgustike suutlikkuse suurendamine hindamiseks, edendamaks, toetamiseks ja arendamiseks edasi liidu tegevuspõhimõtteid ja eesmärke, ***sealhulgas põhiõiguste kaitsmise vallas ning eelkõige haavatavate isikute tuvastamise, neile viivitamata abi andmise ning nende kaitseteenistustele üleandmise vallas***; [ME 182]

- e) uuringud, katseprojektid ja muud asjakohased meetmed, näiteks meetmed, mille eesmärk on parandada teadmisi analüüsi, järelevalve ja hindamise abil;
- f) meetmed, mille abil töötatakse välja uuenduslikke meetodeid või võetakse kasutusele uusi tehnoloogiaid, mida on võimalik teistes liikmesriikides üle võtta, eelkõige projektid, mille eesmärk on katsetada ja valideerida liidu rahastatavate teadusprojektide tulemusi;
- g) ettevalmistavad **sammud**, järelevalve-, haldus- ja tehnilised meetmed, sealhulgas **sellised** meetmed, millega tõhustatakse Schengeni ala juhtimist, arendades ja rakendades määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamismehhanismi, et kontrollida Schengeni *acquis*' kohaldamist, sealhulgas kohapealseid kontrollkäike tegevate komisjoni ja liikmesriikide ekspertide kulusid; [ME 183]
- h) viisapoliitikaalase teadlikkuse suurendamise meetmed sidusrühmade ja üldsuse jaoks, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamine;

- i) statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine, *võttes arvesse diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja isikuandmete kaitse õigust*; [ME 184]
- j) tegevustoetus ühise viisapoliitika rakendamiseks, *võttes nõuetekohaselt arvesse diskrimineerimiskeelu põhimõtet*. [ME 185]
- ja) *abi liikmesriikidele viisade väljaandmisel, sealhulgas piiratud territoriaalse kehtivusega viisasade puhul, mida väljastatakse humanitaarkaalutlustel, riiklikes huvides või rahvusvaheliste kohustuste tõttu, samuti liidu ümberasustamis- või ümberpaigutamisprogrammiga hõlmatud isikutele, ning viisaid käsitleva liidu acquis' täielikul järgimisel*. [ME 186]

3. Artikli 3 lõikes 1 osutatud poliitilise eesmärgi raames toetatakse rahastamisvahendist eelkõige järgmist:

- a) taristu ja ehitised, mis on vajalikud suuremahuliste IT-süsteemide ja nendega seotud sideinfrastruktuuri komponentide majutamiseks;
- b) seadmed ja sidesüsteemid, mis on vajalikud suuremahuliste IT-süsteemide nõuetekohaseks toimimiseks;
- c) suuremahuliste IT-süsteemidega seotud koolitus- ja kommunikatsioonitegevus;
- d) suuremahuliste IT-süsteemide arendamine ja täiustamine;
- e) uuringud, kontseptsioonide tõestused, katseprojektid ja muud suuremahuliste IT-süsteemide ja nende koostalitlusvõime rakendamisega seotud asjakohased meetmed;
- f) meetmed, mille abil töötatakse välja uuenduslikke meetodeid või võetakse kasutusele uusi tehnoloogiaid, mida on võimalik teistes liikmesriikides üle võtta, eelkõige projektid, mille eesmärk on katsetada ja valideerida liidu rahastatavate teadusprojektide tulemusi;
- g) viisade ja välispiiride valdkonna suuremahuliste IT-süsteemide statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine, ***võttes arvesse diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja isikuandmete kaitse õigust***; [ME 187]
- ga) ***meetmed, mille eesmärk on parandada andmete kvaliteeti ja aidata andmesubjektidel kasutada tõhusamalt oma õigust teabele oma isikuandmete kohta, neile juurdepääsule, nende parandamisele, kustutamisele ja töötlemise piiramisele***; [ME 188]
- h) tegevustoetus suuremahuliste IT-süsteemide rakendamiseks.

IV LISA

Kõrgema kaasrahastamise määraga meetmed kooskõlas artikli 11 lõikega 3 ja artikli 12 lõikega 14

- 1) Seadmete ostmine Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga korraldatavate ühishangete kaudu, et anda need Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti käsutusse ameti operatiivtegevuse tarbeks kooskõlas määruse (EL) 2016/1624 artikli 39 lõikega 14.
- 2) Meetmed, millega toetatakse liikmesriigi ja tema naabruses asuva kolmanda riigi asutuste vahelist koostööd, kui ELil on kõnealuse kolmanda riigiga ühine maismaa- või merepiir.
- 3) ~~Euroopa piiri- ja rannikuvalve edasine arendamine~~ Ühise suutlikkuse suurendamise, **suurendamine** ühishangete, ühiste standardite kehtestamise ja muude meetmetega, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahelist koostööd ja koordineerimist, nagu on sätestatud II lisa punkti 1 alapunktis b **et arendada edasi Euroopa piiri- ja rannikuvalvet. [ME 189]**
- 4) Sisserändeküsimustega tegelevate kontaktametnike ühine lähetamine, nagu on osutatud III lisas.
- 5) Meetmed, mis aitavad paremini tuvastada **ja toetada** inimkaubanduse ohvreid, ja meetmed, millega soodustatakse piiriülest koostööd eesmärgiga tuvastada piirikontrolli käigus inimkaubitsejaid, **sealhulgas kaitse- ja suunamismehhanismi väljatöötamise ja toetamise abil. [ME 190]**

- 5a) ***Integreeritud lastekaitstesüsteemide väljatöötamine välispiiridel ja lapsrändajaid käsitleva üldise poliitika väljatöötamine, sealhulgas töötajate piisava koolitamise ja liikmesriikide vahelise heade tavade vahetamise abil.*** [ME 191]
- 6) Meetmed, millega võetakse kasutusele või üle või millega valideeritakse uusi meetodeid ja uut tehnoloogiat, sealhulgas liidu rahastatavate julgeoleku-uuringute katseprojektid ja järelmeetmed, nagu on osutatud III lisa ***et parandada viisa- ja piirivaldkonna IT-süsteemides säilitatavate andmete kvaliteeti ning andmesubjektide võimalusi kasutada õigust teabele, andmete juurdepääsule, nende parandamisele, kustutamisele ja nende töötlemise piiramisele seoses meetmetega, mis kuuluvad käesoleva õigusakti kohaldamisalasse.*** [ME 209]
- 6a) ***Meetmed, mille eesmärk on haavatavate isikute tuvastamine, neile kohese abi andmine ja nende kaitseteenistustele üleandmine.*** [ME 193]
- 7) Meetmed, millega rajatakse ja hallatakse esmase vastuvõtu piirkondi liikmesriikides, kellele avaldub või võib avalduda erakorraline ja ebaproportsionaalset suur rändesurve.
- 8) Liikmesriikide viisataotluste menetlemise alase koostöö eri vormide edasine arendamine, nagu on osutatud II lisa punkti 2 alapunktis c.
- 9) Liikmesriikide kohaloleku või esindatuse suurendamine viisanõudega riikides, eelkõige neis riikides, kus ükski liikmesriik praegu esindatud ei ole.

V LISA

Artikli 25 lõikes 1 osutatud tulemuslikkuse põhinäitajad

a) Erieesmärk 1: toetada Euroopa välispiiride tõhusat integreeritud haldamist Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt, mille moodustavad ja mille ülesandeid täidavad ühiselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, eesmärgiga lihtsustada ~~seaduslike~~ **seaduslikku** piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning hallata tõhusalt rändevooge. [ME 194]

- 1) Ebaseaduslike piiriületamiste arv, mis on kindlaks tehtud ELi välispiiril
 - a) piiripunktide vahel ning
 - b) piiripunktides.

Andmete allikas: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

- 2) Piiripunktides avastatud ebaseaduslikke reisidokumente kasutavate isikute arv.

Andmete allikas: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

- 2a) ***Piiripunktides rahvusvahelist kaitset taotlenud isikute arv.***

Andmete allikas: Liikmesriigid [ME 195]

- 2b) ***Sisenemiskeelu saanud isikute arv.***

Andmete allikas: Liikmesriigid [ME 196]

b) Erieesmärk 2: toetada ühist viisapoliitikat, et **tagada liikmesriikide ühtlustatum lähenemisviis viisade väljastamisele**, hõlbustada seaduslikku reisimist ning ~~ennetada rände- ja~~ **ja leevendada** julgeolekuriske. [ME 197]

1) Fondist toetatavates konsulaatides avastatud ebaseaduslikke reisidokumente kasutavate isikute arv.

Andmete allikas: Liikmesriigid

1a) Liikmesriikide konsulaatides rahvusvahelist kaitset taotlenud isikute arv.

Andmete allikas: Liikmesriigid [ME 198]

2) Viisataotluse menetlemise keskmine kestus (ja suundumused)

Andmete allikas: Liikmesriigid

VI LISA
Sekkumise liigid

TABEL 1: SEKKUMISVALDKONNA KOODID

I. Euroopa integreeritud piirihaldus	
001	Piirikontrollid
002	Piirivalve – õhuvarustus
003	Piirivalve – maismaavarustus
004	Piirivalve – merevarustus
005	Piirivalve – automaatsed piirivalvesüsteemid
006	Piirivalve – muud meetmed
007	Piirikontrolliga seotud tehnilised ja operatiivmeetmed Schengeni alal
008	Olukorrateadlikkus ja teabevahetus
009	Riskianalüüs
010	Andmete ja teabe töötlemine
011	Esmase vastuvõtu piirkonnad
011a	<i>Haavatavate isikute tuvastamise ja edasisuunamisega seotud meetmed [ME 199]</i>
011b	<i>Rahvusvahelist kaitset vajavate või seda taotleda soovivate isikute tuvastamise ja edasisuunamisega seotud meetmed [ME 200]</i>
012	Euroopa piiri- ja rannikuvalve arendamine
013	Asutustevaheline koostöö – siseriiklik tasand
014	Asutustevaheline koostöö – Euroopa Liidu tasand
015	Asutustevaheline koostöö – kolmandate riikidega
016	Sisserändeküsimustega tegelevate ühiste kontaktametnike lähetamine
017	Suuremahulised IT-süsteemid – Eurodac piiride haldamiseks
018	Suuremahulised IT-süsteemid – riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES)
019	Suuremahulised IT-süsteemid – Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS)
020	Suuremahulised IT-süsteemid – Schengeni infosüsteem (SIS II)
021	Suuremahulised IT-süsteemid – koostalitlusvõime
022	Tegevustoetus – integreeritud piirihaldus
023	Tegevustoetus – suuremahulised IT-süsteemid piirihalduseks
024	Tegevustoetus – transiidi eriskeem
II. Ühine viisapoliitika	
001	Viisataotluste menetlemise parandamine
002	Konsulaatide toimimise tõhustamine, kliendisõbraliku keskkonna loomine ja turvalisuse

	tagamine konsulaatides
003	Dokumentide turvalisus / dokumendinõustajad
004	Konsulaarkoostöö
005	Konsulaaresinduste võrk
006	Suuremahulised IT-süsteemid – viisainfosüsteem (VIS)
007	Muud IT-süsteemid viisataotluste töötlemiseks
008	Tegevustoetus – ühine viisapoliitika
009	Tegevustoetus – suuremahulised IT-süsteemid viisataotluste töötlemiseks
010	Tegevustoetus – transiidi eriskeem
010a	<i>Humanitaarviisade väljastamine [ME 201]</i>
	III. Tehniline abi
001	Teave ja kommunikatsioon
002	Ettevalmistamine, rakendamine, järelvalve ja kontroll
003	Hindamine ja uuringud, andmete kogumine
003a	<i>Andmete kvaliteet ja andmesubjekti õigus teabele oma isikuandmete kohta, neile juurdepääsule, nende parandamisele, kustutamisele ja töötlemise piiramisele [ME 202]</i>
004	Suutlikkuse suurendamine

TABEL 2: MEETME LAADI KOODID

001	taristu ja hooned
002	transpordivahend
003	muud tegevuseks vajalikud seadmed
004	sidesüsteemid
005	IT-süsteemid
006	koolitus
007	parimate tavade vahetamine – liikmesriikide vahel
008	parimate tavade vahetamine – kolmandate riikidega
009	ekspertide lähetamine
010	uuringud, kontseptsioonide tõestused, katseprojektid ja samalaadsed meetmed
011	teavitustegevus
012	statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine
013	teadusprojektide rakendamine või muud järelmeetmed

TABEL 3: RAKENDUSVIISIDE KOODID

001	Erimeede
002	Erakorraline abi
003	IV lisas loetletud meetmed
004	Schengeni hindamise raames antud soovitude rakendamine
005	Haavatavuse hindamise raames antud soovitude rakendamine
006	Koostöö kolmandate riikidega
007	Kolmandates riikides võetavad meetmed

VII LISA

Tegevustoetuse saamise tingimustele vastavad meetmed

- a) Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud eieesmärgi raames kaetakse tegevustoetusega järgmised kulud, tingimusel et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet neid oma operatiivtegevuse raames ei kata:
- 1) personalikulud;
 - 2) seadmete ja taristu hooldus- või remondikulud;
 - 3) käesoleva määruse kohaldamisalasse jäävad teeninduskulud, sealhulgas esmase vastuvõtu piirkondades; **[ME 203]**
 - 4) operatsioonide jooksvad kulud.

Vastuvõttev liikmesriik määruse (EL) nr 1624/2016⁵⁷ artikli 2 lõike 5 tähenduses võib kasutada tegevustoetust, et katta oma jooksvaid kulusid seoses osalemisega määruse (EL) nr 1624/2016 artikli 2 lõikes 5 osutatud tegevuses, mis kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse, või oma riigi piirikontrollitegevuse eesmärgil.

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) nr 1624/2016, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

- b) Artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärgi raames kaetakse tegevustoetusega järgmised kulud:
- 1) personalikulud, sealhulgas koolituse kulud;
 - 2) teeninduskulud;
 - 3) seadmete ja taristu hooldus- või remondikulud;
 - 4) kinnisvara kulud, sealhulgas rendikulud ja kulum.
- c) Artikli 3 lõikes 1 sätestatud poliitilise eesmärgi raames kaetakse tegevustoetusega järgmised kulud:
- 1) personalikulud, sealhulgas koolituse kulud;
 - 2) suuremahuliste IT-süsteemide ja nende sideinfrastruktuuride operatiivjuhtimise ja hoolduse, sealhulgas nende süsteemide koostalitlusvõime ja turvaliste ruumide rendi kulud.
- d) Lisaks eespool toodule antakse tegevusabiga Leedu programmile toetust kooskõlas artikli 16 lõikega 1.

VIII LISA

Artikli 25 lõikes 3 osutatud väljund- ja tulemusnäitajad

- a) Erieesmärk 1: toetada Euroopa välispiiride tõhusat integreeritud haldamist Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt, mille moodustavad ja mille ülesandeid täidavad ühiselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja piirihalduse eest vastutavad siseriiklikud asutused, eesmärgiga lihtsustada ~~seadusliku~~ **seaduslikku** piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning hallata tõhusalt rändevooge. [ME 204]
- 1) Piirikontrolli taristu, transpordivahendid ja muud seadmed, mida finantseeritakse rahastamisvahendi abil:
- asjaomases liikmesriigis asuvate uute või ajakohastatud piiripunktide arv uute või ajakohastatud piiripunktide koguarvust;
 - automaatse piirikontrolli väravate arv;
 - õhutranspordivahendite arv;
 - meretranspordivahendite arv;
 - maismaatranspordivahendite arv;
 - Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti käsutusse antud seadmete arv;
 - muude seadmete arv ning nende esmase vastuvõtu piirkondade loomiseks, ajakohastamiseks või haldamiseks mõeldud seadmete arv, mida kasutatakse käesoleva määruse kohaldamiseks;
 - rahastamisvahendist toetatavate mitmeotstarbeliste seadmete arv.

- 2) Rahastamisvahendist toetatavate spetsialiseeritud ametikohtade arv kolmandates riikides:
 - III lisas osutatud ühised kontaktametnikud;
 - muud piirihaldusega seotud spetsialiseeritud ametikohad.
- 3) Liikmesriikide ametiasutuste ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahel Euroopa piiri- ja rannikuvalve väljaarendamiseks loodud selliste koostööprojektide või koostöövoogude arv, mis aitavad kaasa Euroopa piiri- ja rannikuvalve arengule.
- 4) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtegevuses kasutatavate, rahastamisvahendi abil soetatud seadmete arv nende seadmete koguarvust, mis on registreeritud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservis.
- 5) Riiklike ametiasutuste ja EUROSURI riikliku koordinatsioonikeskuse vaheliste, rahastamisvahendi abil käivitatud koostööprojektide arv.

- 6) Rahastamisvahendi toel integreeritud piirihaldusega seotud aspektide alase koolituse saanud töötajate arv.
- 7) Selliste IT-funktsioonide arv, mis on rahastamisvahendi abil muu hulgas koostalitlusvõime huvides välja töötatud, kasutusele võetud või mida on hooldatud või ajakohastatud:
 - SIS II;
 - ETIAS;
 - EES;
 - VIS piirihalduse eesmärgil;
 - Eurodac piirihalduse eesmärgil;
 - IT-süsteemide ja Euroopa otsinguportaalide ühenduste arv, mille loomist on toetatud rahastamisvahendist;
 - Muud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad suuremahulised IT-süsteemid.
- 8) Nende Schengeni hindamise ja haavatavuse hindamise raames piirihalduse kohta antud soovitude arv, mida on rakendatud rahastamisvahendi toel, selliste soovitude koguarvust, millel on finantsmõju.

b) Erieesmärk 2: toetada ühist viisapoliitikat, et **tagada liikmesriikide ühtlustatum lähenemisviis viisade väljastamisele**, hõlbustada seaduslikku reisimist ning ~~ennetada rände- ja~~ **ja leevendada** julgeolekuriske. [ME 205]

- 1) Väljaspool Schengeni ala rahastamisvahendi toetusel loodud või ajakohastatud konsulaaresinduste arv väljaspool Schengeni ala loodud või ajakohastatud konsulaaresinduste koguarvust.
- 2) Rahastamisvahendi abil ühise viisapoliitika valdkonnas koolituse saanud töötajate arv ja kursuste arv.
- 3) Selliste IT-funktsioonide arv, mis on rahastamisvahendi abil muu hulgas koostalitlusvõime huvides välja töötatud, kasutusele võetud või mida on hooldatud või ajakohastatud:
 - VIS;
 - EES;
 - Muud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad suuremahulised IT-süsteemid.

- 4) Rahastamisvahendi abil liikmesriikide vahel viisade menetlemiseks loodud ja ajakohastatud koostöövormide arv:
 - ruumide jagamine;
 - ühised viisataotluskeskused;
 - esindused;
 - muu.
- 5) Nende Schengeni hindamise raames ühise viisapoliitika valdkonnas antud soovitude arv, mida on rakendatud rahastamisvahendi toel, selliste soovitude koguarvust, millel on finantsmõju.
- 6) Nende viisanõudega riikide arv, mille territooriumil kohalolevate või esindatud liikmesriikide arvu on rahastamisvahendi toetuse abil suurendatud.